

Bruxelles, 16. listopada 2023.
(OR. en)

14271/23

**Međuinstitucijski predmet:
2022/0345 (COD)**

ENV 1134
SAN 594
COMPET 998
CONSOM 369
AGRI 616
CODEC 1900

ISHOD POSTUPAKA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Br. preth. dok.:	13857/23 + COR 1
Br. dok. Kom.:	14223/22 + ADD 1 - COM(2022) 541 final + Annex
Predmet:	Prijedlog direktive Europskog parlamenta i Vijeća o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (preinaka) – opći pristup

Za delegacije se u Prilogu nalazi tekst općeg pristupa o Direktivi o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda koji je Vijeće (okoliš) odobrilo na 3973. sastanku održanom 16. listopada 2023.

Izmjene u odnosu na Prijedlog Komisije, koje su proizišle iz rasprava u okviru Vijeća, označene su **podebljanim** slovima, a izbrisani tekst oznakom [...].

Prijedlog

DIREKTIVE EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (preinaka)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije , a posebno njegov članak 192. stavak 1.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

nakon prosljeđivanja nacrtu zakonodavnog akta nacionalnim parlamentima,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora¹,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora regija²,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom,

¹ SL C [...], [...], str. [...].

² SL C [...], [...], str. [...].

budući da:

1. Direktiva Vijeća 91/271/EEZ³ značajno je izmijenjena nekoliko puta⁴. S obzirom na daljnje izmjene tu bi direktivu radi jasnoće trebalo preinačiti.
2. Direktivom 91/271/EEZ utvrđuje se pravni okvir za prikupljanje, pročišćavanje i ispuštanje komunalnih otpadnih voda i ispuštanje biorazgradivih otpadnih voda iz određenih industrijskih sektora. **Komunalne otpadne vode mogu nastati iz različitih mješavina otpadnih voda iz kućanstava, gradskog površinskog otjecanja i otpadnih voda koje nisu iz kućanstava iz drugih izvora. Otpadne vode iz ustanova kao što su uredi, škole, kuhinje s pripremom hrane itd. koje pretežito potječu iz ljudskog metabolizma također se smatraju se otpadnim vodama iz kućanstava. [...]** Cilj je Direktive 91/271/EEZ zaštititi okoliš od štetnog utjecaja ispuštanja nedovoljno pročišćenih komunalnih otpadnih voda. Ovom bi se Direktivom trebao nastaviti ostvarivati isti cilj i pritom doprinosti zaštiti javnog zdravlja u slučajevima u kojima se primjerice komunalne otpadne vode ispuštaju u vode za kupanje ili u vodna tijela koja se upotrebljavaju za zahvaćanje pitke vode, ili u kojima se komunalne otpadne vode upotrebljavaju kao pokazatelj parametara relevantnih za javno zdravlje. Direktivom bi se trebao poboljšati i pristup povoljnim sanitarnim uvjetima i najvažnijim informacijama o upravljanju aktivnostima prikupljanja i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda. Naposljetku, ovom bi se Direktivom trebalo doprinijeti postupnom [...] **smanjenju** emisija stakleničkih plinova iz aktivnosti prikupljanja i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda [...] promicanjem energetske učinkovitosti i proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, čime bi se trebalo doprinijeti cilju klimatske neutralnosti do 2050. utvrđenom na temelju Uredbe (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća⁵.

³ Direktiva Vijeća 91/271/EEZ od 21. svibnja 1991. o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (SL L 135, 30.5.1991., str. 40).

⁴ Vidjeti Prilog VII. dio A.

⁵ Uredba (EU) 2021/1119 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. lipnja 2021. o uspostavi okvira za postizanje klimatske neutralnosti i o izmjeni uredaba (EZ) br. 401/2009 i (EU) 2018/1999 („Europski zakon o klimi”) (SL L 243, 9.7.2021., str. 1).

3. Komisija je 2019. provela evaluaciju Direktive Vijeća 91/271/EEZ u okviru Programa za primjerenost i učinkovitost propisa⁶ („evaluacija“). Na temelju te evaluacije postalo je jasno da je određene odredbe Direktive potrebno ažurirati. Utvrđena su tri važna izvora preostalog opterećenja onečišćenjem nastalog gradskim površinskim otjecanjem koje je moguće izbjeći, a to su [...] prelijevanje [...] **kanalizacijskih** voda i **onečišćena ispuštanja** uslijed gradskog površinskog otjecanja, potencijalno loše funkcioniranje pojedinačnih sustava (tj. sustavi za pročišćavanje otpadnih voda iz kućanstava koje ne ulaze u sabirne sustave) i male aglomeracije koje trenutačno nisu u potpunosti obuhvaćene Direktivom 91/271/EEZ. Ta tri izvora onečišćenja znatno opterećuju površinska vodna tijela u Uniji. Nadalje, u izvješću o evaluaciji istaknuta je i potreba za poboljšanjem transparentnosti i upravljanja aktivnostima u području komunalnih otpadnih voda, za iskorištavanjem potencijala u sektoru pročišćavanja komunalnih otpadnih voda za razvoj energije iz obnovljivih izvora i poduzimanje konkretnih koraka prema energetskej neutralnosti kao doprinosa klimatskej neutralnosti te za usklađivanjem nadzora komunalnih otpadnih voda u pogledu zdravstvenih parametara, kao što su virus bolesti COVID-19 i njegove varijante, radi potpore djelovanju u području javnog zdravlja.
4. Male aglomeracije znatno opterećuju 11 % površinskih vodnih tijela u Uniji⁷. Kako bi se bolje suzbilo onečišćenje iz takvih aglomeracija i spriječilo ispuštanje nepročišćenih komunalnih otpadnih voda u okoliš, područje primjene ove Direktive trebalo bi obuhvaćati sve aglomeracije s ekvivalentom stanovnika (p.e.) od [...] **1250** stanovnika i više.

⁶ Radni dokument službi Komisije, Sažetak evaluacije Direktive Vijeća 91/271/EEZ od 21. svibnja 1991. o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda (SWD(2019) 701 final).

⁷ Izvješće Europske agencije za okoliš, Europske vode: Procjena stanja i pritiska u 2018., br. 7/2018.

5. Kako bi se osiguralo djelotvorno pročišćavanje komunalnih otpadnih voda prije ispuštanja u okoliš, sve komunalne otpadne vode iz aglomeracija s p.e. od [...] **1250** i više trebale bi se prikupljati u centraliziranim sabirnim sustavima, **osim ako države članice opravdaju odstupanje za upotrebu pojedinačnih sustava na temelju ove Direktive. Pri razgraničenju svojih aglomeracija države članice trebale bi uzeti u obzir indikativni referentni prag od 10 do 25 p.e. po hektaru, iznad kojeg se stanovništvo, moguće u kombinaciji s gospodarskim djelatnostima, koje je smješteno na određenom području smatra dovoljno koncentriranim.** Ako sabirni [...] sustavi već postoje, države članice trebale bi se pobrinuti da su svi izvori [...] otpadnih voda **iz kućanstava** priključeni na njih.
- (5a) **Za provedbu novih zahtjeva uvedenih ovom [preinakom Direktive] bit će potrebna znatna ulaganja. Osim toga, države članice koje su Uniji pristupile 2004. ili nakon toga već su radi provedbe Direktive morale provesti novija ulaganja. Stoga je potrebno uzeti u obzir posebnu situaciju onih država članica koje su pristupile Uniji 2004. ili nakon toga i koje imaju velik broj malih aglomeracija na koje se odnose novi zahtjevi Direktive u pogledu prikupljanja i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda za aglomeracije s p.e. od 1250 do 2000, tako da im se omogući da u svojim nacionalnim programima provedbe produlje rokove za usklađivanje s tim novim zahtjevima. Aglomeracije s p.e. manjim od 2000 u kojima su sabirni sustavi već uspostavljeni i u kojima se komunalne otpadne vode ispuštaju u uređaje za pročišćavanje smještene u drugoj aglomeraciji ne bi se trebale uračunavati u izračun postotka pri primjeni odstupanja iz članka 23. stavka 5. točke (a).**

- (5b) **Države članice trebale bi dobiti više vremena za izgradnju infrastrukture za prikupljanje i pročišćavanje u tim aglomeracijama s p.e. od 1250 do 2000 ako se može dokazati da je postizanje potrebne infrastrukture posebno teško zbog potrebe za očuvanjem kulturne baštine, u skladu s ciljevima navedenima u članku 167. UFEU-a.**
6. [...] **Ako se može dokazati da uspostava centraliziranog sabirnog sustava za komunalne otpadne vode ili priključivanje na njega ne bi donijelo nikakvu korist za okoliš ili zdravlje, ne bi bilo tehnički izvedivo ili bi podrazumijevalo prekomjerne troškove, državama članicama trebalo bi dopustiti upotrebu pojedinačnih sustava za prikupljanje, skladištenje i, ako je primjenjivo, pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, pod uvjetom da se njima osigurava jednaka razina zaštite okoliša, uključujući podzemne vode i njihove hidrogeološke uvjete. Pojedinačni sustavi mogu uključivati različite vrste sustava prikupljanja, skladištenja i pročišćavanja, kao što su prirodna rješenja, mali sustavi pročišćavanja i privremeni spremnici u kombinaciji s redovitim ispustima u uređaje za pročišćavanje. [...]**
- (6a) **Države članice u tu bi svrhu trebale uspostaviti nacionalne, regionalne ili lokalne registre za identifikaciju pojedinačnih sustava i privremenih skladišta koji se upotrebljavaju na njihovu državnom području i poduzeti sve potrebne mjere kako bi osigurale da je projektiranje takvih sustava primjereno, da se sustavi pravilno održavaju i da podliježu redovitoj kontroli sukladnosti na temelju pristupa temeljenog na riziku. Konkretno, države članice trebale bi osigurati da pojedinačni sustavi koji se upotrebljavaju za prikupljanje i skladištenje komunalnih otpadnih voda budu nepropusni i otporni na propuštanje te da se praćenje i pregled sustava provode u redovitim i utvrđenim vremenskim razmacima. Ako se pojedinačni sustavi upotrebljavaju za prikupljanje i/ili pročišćavanje više od 2 % opterećenja komunalnih otpadnih voda na nacionalnoj razini iz aglomeracija s p.e. od 2000 i više, države članice trebale bi Komisiji dostaviti obrazloženja razloga za upotrebu pojedinačnih sustava umjesto sabirnih sustava, razinu usklađenosti tih sustava s utvrđenim standardima na temelju ove Direktive i mjere poduzete za smanjenje uporabe takvih sustava. Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje provedbenih akata radi utvrđivanja formata izvješćivanja i razine pojedinosti informacija koje nacionalna tijela trebaju dostaviti.**

7. Tijekom kiša, prelijevanje [...] **kanalizacijskih** voda i gradsko površinsko otjecanje znatan su preostali izvor onečišćenja koje se ispušta u okoliš. Očekuje se da će se ta ispuštanja povećati zbog kombiniranih učinaka urbanizacije i postupnih promjena režima kiša povezanih s klimatskim promjenama. Rješenja za smanjenje tog izvora onečišćenja trebalo bi definirati na lokalnoj razini uzimajući u obzir posebne lokalne uvjete. Rješenja bi se trebala temeljiti na integriranom kvantitativnom i kvalitativnom upravljanju vodama u urbanim područjima. Stoga bi države članice trebale osigurati uspostavu integriranih planova upravljanja komunalnim otpadnim vodama na lokalnoj razini za sve aglomeracije s p.e. od 100 000 i više jer su te aglomeracije odgovorne za znatan udio ispuštenog onečišćenja. Nadalje, trebalo bi uspostaviti i integrirane planove upravljanja komunalnim otpadnim vodama za aglomeracije s p.e. od 10 000 do 100 000 u kojima prelijevanje [...] **kanalizacijskih** voda ili gradsko površinsko otjecanje predstavljaju rizik za okoliš ili javno zdravlje. **Ti bi planovi trebali uključivati mjere za rješavanje problema potencijalno znatnog onečišćenja koje dolazi iz odvojeno prikupljenog gradskog površinskog otjecanja, na primjer onečišćenja iz prvih kiša nakon dugih suhих razdoblja u gusto naseljenim područjima. Te bi mjere mogle uključivati preventivne privremene mjere ili privremeno skladištenje te odgovarajuće pročišćavanje tih obilnih prvih kiša. Kako bi se osigurala odgovarajuća pokrivenost integriranim planovima upravljanja i sveobuhvatno rješenje problemâ oborinskih voda, te bi planove trebalo utvrditi za područja odvodnje dotičnih aglomeracija.**
8. Kako bi se osigurala troškovna učinkovitost integriranih planova upravljanja komunalnim otpadnim vodama, važno je da se temelje na najboljim praksama u naprednim urbanim područjima. Stoga bi se mjere koje treba razmotriti trebale temeljiti na detaljnoj analizi lokalnih uvjeta i trebale bi dati prednost preventivnom pristupu čiji je cilj ograničavanje prikupljanja neonečišćene kišnice i optimizacija upotrebe postojeće infrastrukture. Uz davanje prednosti „zelenom” razvoju, nove sive infrastrukture trebalo bi predvidjeti samo tamo gdje je to apsolutno nužno.

- (8a)** Kako bi se okoliš, a posebno obalni i morski okoliš, i javno zdravlje zaštitili od negativnog utjecaja ispuštanja nedovoljno pročišćenih komunalnih otpadnih voda, na sva ispuštanja komunalnih otpadnih voda iz aglomeracija s p.e. od [...] **1250** i više trebalo bi primijeniti sekundarno pročišćavanje. **Zbog proširenja područja primjene Direktive s ciljem uključivanja manjih aglomeracija, državama članicama trebalo bi dati dovoljno vremena da uspostave potrebnu infrastrukturu za ispunjavanje tih obveza. Na sličan način, državama članicama trebalo bi dati dovoljno vremena da prilagode svoje infrastrukture za pročišćavanje za aglomeracije koje svoje otpadne vode ispuštaju u obalne vode ili „manje osjetljiva područja” u kojima sekundarno pročišćavanje nije bilo potrebno na temelju Direktive Vijeća 91/271/EEZ.**
- (8b)** **Za ispuštanja u visoka planinska područja (iznad 1500 m nadmorske visine), u kojima je zbog niskih temperatura teško primijeniti učinkovito biološko pročišćavanje, trebalo bi dopustiti primjenu manje strogog pročišćavanja od sekundarnog pročišćavanja, pod uvjetom da se detaljnim studijama dokaže da takva ispuštanja nemaju štetan učinak na okoliš i zdravlje ljudi. Slično tome, to bi se odstupanje trebalo primjenjivati i na ispuštanja u duboke morske vode iz manjih aglomeracija s p.e. manjim od 150 000, smještenih u manje naseljenim najudaljenijim regijama s manje od 275 000 stanovnika, s nepovoljnom topografijom kao što su strme padine, koje komunalne otpadne vode ispuštaju u duboke morske vode na otvorenom oceanu, što pogoduje visokoj razini razrjeđivanja ispuštanja tih komunalnih otpadnih voda u prihvatne vode. Međutim, kako bi se osiguralo jednako postupanje prema svim državama članicama i kako bi se osigurala visoka razina zaštite okoliša i zdravlja ljudi na cijelom području Europske unije, to bi odstupanje trebalo ograničiti na 20 godina, koliko je potrebno za postupnu prilagodbu preostalih objekata na sekundarno pročišćavanje u onim područjima u kojima bi moglo biti teže primijeniti sekundarno pročišćavanje. Ta bi odstupanja trebalo odobriti pod uvjetom da detaljne studije dokažu da takva ispuštanja nemaju negativan učinak na okoliš i zdravlje ljudi te da ne utječu na usklađenost prihvatnih voda s drugim relevantnim europskim zakonodavstvom kao što su Direktiva o vodi za kupanje, Okvirna direktiva o vodama ili Okvirna direktiva o morskoj strategiji.**

9. Evaluacija je pokazala da su provedbom Direktive 91/271/EEZ postignuta znatna smanjenja emisija dušika i fosfora. Međutim, iz evaluacije je vidljivo da su uređaji za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda i dalje velik izvor ispuštanja tih onečišćujućih tvari u okoliš, što izravno dovodi do eutrofikacije vodnih tijela i mora u Uniji. Dio tog onečišćenja može se izbjeći jer tehnološki napredak i postojeće najbolje prakse pokazuju da su granične vrijednosti emisija utvrđene na temelju Direktive 91/271/EEZ za dušik i fosfor zastarjele i da ih je potrebno postrožiti, **posebno za veće uređaje za pročišćavanje**. Tercijarno pročišćavanje trebalo bi sustavno propisati za sve uređaje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda s p.e. od [...] **150 000** i više jer su takvi uređaji velik preostali izvor ispuštanja dušika i fosfora.
10. Tercijarno pročišćavanje trebalo bi biti obvezno i u aglomeracijama s p.e. od 10 000 i više koje ispuštaju u područjima koja su izložena eutrofikaciji ili riziku od eutrofikacije. Kako bi se osigurala koordinacija mjera za ograničavanje eutrofikacije na razini relevantnih slivova za cijelo područje sliva, u ovoj bi Direktivi trebalo navesti područja u kojima se eutrofikacija smatra problemom u skladu s trenutačno dostupnim podacima. Usto, kako bi se osigurala usklađenost relevantnog zakonodavstva Unije, države članice trebale bi za svoje državno područje utvrditi druga područja koja su izložena eutrofikaciji ili riziku od eutrofikacije, posebno na temelju podataka prikupljenih na temelju Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁸, Direktive 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁹ i Direktive Vijeća 91/676/EEZ¹⁰. Stroža primjena graničnih vrijednosti, dosljednije i sveobuhvatnije utvrđivanje područja osjetljivih na eutrofikaciju i obveza osiguravanja tercijarnog pročišćavanja za sve velike uređaje, zajednički će doprinijeti ograničavanju eutrofikacije. Budući da će za to biti potrebna dodatna ulaganja na nacionalnoj razini, državama članicama trebalo bi dati dovoljno vremena za uspostavu potrebne infrastrukture.

⁸ Direktiva 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 23. listopada 2000. o uspostavi okvira za djelovanje Zajednice u području vodne politike (SL L 327, 22.12.2000., str. 1).

⁹ Direktiva 2008/56/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 17. lipnja 2008. o uspostavljanju okvira za djelovanje Zajednice u području politike morskog okoliša (Okvirna direktiva o pomorskoj strategiji) (SL L 164, 25.6.2008., str. 19).

¹⁰ Direktiva Vijeća 91/676/EEZ od 12. prosinca 1991. o zaštiti voda od onečišćenja uzrokovanih nitratima iz poljoprivrednih izvora (SL L 375, 31.12.1991., str. 1).

11. Najnovije znanstvene spoznaje na kojima se temelji nekoliko strategija Komisije¹¹ naglašavaju potrebu za poduzimanjem mjera za rješavanje pitanja mikroonečišćujućih tvari, koje su sada **obično** otkrivaju u svim vodama Unije. Neke od tih mikroonečišćujućih tvari opasne su za javno zdravlje i okoliš čak i u [...] **niskim koncentracijama, koje se broje u mikrogramima po litri ili manjima**. Stoga bi trebalo uvesti dodatno pročišćavanje, tj. kvartarno pročišćavanje, kako bi se osiguralo uklanjanje velikog spektra mikroonečišćujućih tvari iz komunalnih otpadnih voda. Kvartarno pročišćavanje trebalo bi ponajprije usmjeriti na organske mikroonečišćujuće tvari koje čine znatan dio onečišćenja i za koje su tehnologije uklanjanja već osmišljene. Pročišćavanje bi se trebalo propisati na temelju predostrožnog pristupa u kombinaciji s pristupom koji se temelji na riziku. Stoga bi svi uređaji za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda s p.e. od [...] **200 000** i više trebali osigurati kvartarno pročišćavanje jer na te uređaje otpada znatan udio ispuštanja mikroonečišćujućih tvari u okoliš, a uklanjanje mikroonečišćujućih tvari u uređajima za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda na toj razini troškovno je učinkovito. **Za te uređaje za pročišćavanje s p.e. od 200 000 i više države članice trebale bi osigurati davanje prednosti potrebnim ulaganjima kako bi se bez odgode opremili objekti s najvećim rizicima za zdravlje ljudi i okoliš.**

¹¹ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Europska strategija za plastiku u kružnom gospodarstvu, (COM/2018/028 final); Strateški pristup Europske unije lijekovima u okolišu (COM(2019) 128 final); Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija: Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija „Strategija održivosti u području kemikalija – Prelazak na netoksični okoliš” (COM(2020) 667 final); Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Put prema zdravom planetu za sve, Akcijski plan EU-a: Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla (COM/2021/400 final).

Za aglomeracije s p.e. od [...] 10 000 i **više** [...] od država članica trebalo bi zahtijevati primjenu kvartarnog pročišćavanja na područjima za koja je utvrđeno da su osjetljiva na onečišćenje mikroonečišćujućim tvarima na temelju jasnih kriterija koje bi trebalo definirati. Takva bi područja trebala uključivati lokacije na kojima ispuštanje pročišćenih komunalnih otpadnih voda u vodna tijela rezultira niskim omjerima razrjeđenja ili gdje se prihvatna vodna tijela upotrebljavaju za proizvodnju pitke vode ili kao vode za kupanje. Kako bi se izbjeglo propisivanje kvartarnog pročišćavanja za aglomeracije s p.e. [...] od 10 000 i **više** [...], države članice trebale bi [...] **procijeniti rizike koje ispuštanje mikroonečišćujućih tvari u komunalne otpadne vode predstavlja** za [...] okoliš ili javno zdravlje na temelju standardizirane procjene rizika. **Ako postoji nekoliko uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda u aglomeraciji s p.e. većim od 10 000 koja je utvrđena kao osjetljiva na onečišćenje mikroonečišćujućim tvarima, samo oni koji ispuštaju u rizično područje trebali bi imati obvezu kvartarnog pročišćavanja.** Kako bi se državama članicama dalo dovoljno vremena za planiranje i izgradnju potrebne infrastrukture, zahtjev za kvartarnim pročišćavanjem trebao bi se postupno primjenjivati do [...] **2045.** s jasnim privremenim ciljevima.

12. Kako bi se osigurala kontinuirana usklađenost ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda sa zahtjevima za sekundarno, tercijarno i kvartarno pročišćavanje, uzorke bi trebalo uzimati u skladu sa zahtjevima ove Direktive i ti bi uzorci trebali biti u skladu s vrijednostima parametara koje su u njoj utvrđene. Kako bi se uzele u obzir moguće tehničke varijacije rezultata tih uzoraka, trebalo bi utvrditi najveći dopušteni broj uzoraka koji ne zadovoljavaju te vrijednosti parametara.

13. Kwartarno pročišćavanje potrebno za uklanjanje mikroonečišćujućih tvari iz komunalnih otpadnih voda podrazumijevat će dodatne troškove, kao što su troškovi povezani s praćenjem i novom naprednom opremom koja će se ugraditi u određene uređaje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda. Kako bi se pokrili ti dodatni troškovi i u skladu s načelom „onečišćivač plaća” iz članka 191. stavka 2. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU), ključno je da proizvođači koji stavljaju na tržište Unije proizvode koji sadržavaju tvari koje se na kraju vijeka uporabe smatraju mikroonečišćujućim tvarima u komunalnim otpadnim vodama („mikroonečišćujuće tvari”) preuzmu odgovornost za dodatno pročišćavanje potrebno za uklanjanje tih tvari, koje su nastale u okviru njihovih profesionalnih aktivnosti. Sustav proširene odgovornosti proizvođača najprikladnije je sredstvo za postizanje tog cilja jer bi se njime ograničio financijski učinak na porezne obveznike i vodne naknade, uz istodobno poticanje razvoja zelenijih proizvoda. **U tom kontekstu proširena odgovornost proizvođača trebala bi se primjenjivati neovisno o tome jesu li proizvodi stavljeni na tržište ili su njihovi pojedinačni sastavni dijelovi proizvedeni u državi članici ili trećoj zemlji, i imaju li proizvođači registrirano sjedište u Europskoj uniji ili se proizvod stavlja na tržište putem digitalne platforme.** Farmaceutski i kozmetički ostaci trenutačno predstavljaju glavne izvore mikroonečišćujućih tvari koje se nalaze u komunalnim otpadnim vodama za koje je potrebno dodatno pročišćavanje (kvartarno pročišćavanje). Stoga bi se proširena odgovornost proizvođača trebala primjenjivati na te dvije skupine proizvoda. **Prema dostupnim podacima, moguće povećanje troškova proizvoda zbog primjene proširene odgovornosti proizvođača ili potencijalno smanjenje profitnih marži industrija koje stavljaju na tržište proizvode na koje se primjenjuje proširena odgovornost proizvođača bilo bi na razini EU-a marginalno i ne bi ugrozilo cjenovnu pristupačnost i dostupnost tih proizvoda na tržištu EU-a. Kako bi se uzeli u obzir posebni nacionalni uvjeti uz istodobno očuvanje europskog unutarnjeg tržišta i, prema potrebi, očuvanje dostupnosti i cjenovne pristupačnosti farmaceutskih proizvoda, države članice trebale bi imati mogućnost uvođenja dodatnih zahtjeva za programe proširene odgovornosti proizvođača. To bi se osobito trebalo postići nacionalnim postupcima priznavanja organizacija za odgovornost proizvođača prije njihove stvarne uspostave, kako je navedeno u članku 10. stavku 1.**

14. Izuzeća od obveza proširene odgovornosti proizvođača ipak bi trebala biti moguća ako se **tvori sadržane u** proizvodima stavljaju na tržište u malim količinama, tj. manje od [...] **1 tone godišnje** [...], s obzirom na to da bi dodatno administrativno opterećenje za proizvođača u takvim slučajevima bilo nerazmjerno koristima za okoliš. Izuzeća bi usto trebala biti moguća ako proizvođač može dokazati da na kraju vijeka uporabe proizvoda ne nastaju nikakve mikroonečišćujuće tvari. To bi, primjerice, mogao biti slučaj ako se može dokazati da su ostaci proizvoda brzo biološki razgradivi u otpadnim vodama i okolišu ili ne dopiru do uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda. Komisija bi trebala biti ovlaštena za donošenje provedbenih akata radi određivanja detaljnih kriterija za utvrđivanje proizvoda stavljenih na tržište koji ne stvaraju mikroonečišćujuće tvari u otpadnim vodama na kraju svojeg vijeka uporabe **i njihove rizičnosti**. Komisija bi pri izradi tih kriterija trebala uzeti u obzir znanstvene ili druge dostupne tehničke informacije, uključujući relevantne međunarodne norme.
15. Kako bi se izbjegli mogući poremećaji na unutarnjem tržištu, ovom Direktivom trebalo bi utvrditi minimalne zahtjeve za provedbu proširene odgovornosti proizvođača, a odluke u odnosu na praktičnu organizaciju sustava trebale bi se donositi na nacionalnoj razini. **Kako bi se prednost dala zamjeni tvari i proizvoda koji stvaraju ostatke mikroonečišćujućih tvari u komunalnim otpadnim vodama**, doprinosi proizvođača trebali bi biti razmjerni količinama proizvoda koje stavljaju na tržište i rizičnosti njihovih ostataka. Doprinosi bi trebali pokrivati, ali ne i premašiti **troškove ulaganja i operativne** troškove aktivnosti praćenja mikroonečišćujućih tvari, prikupljanja, izvješćivanja i nepristrane provjere statističkih podataka o količinama i rizičnosti proizvoda stavljenih na tržište **država članica** te primjene kvartarnog pročišćavanja komunalnih otpadnih voda na učinkovit način i u skladu s ovom Direktivom, **uključujući prethodno financiranje uređaja koji već postoje na dan stupanja na snagu ove Direktive**. Budući da se komunalne otpadne vode pročišćavaju zajednički, primjereno je uvesti zahtjev da se proizvođači pridruže centraliziranoj organizaciji koja u njihovo ime može ispuniti svoje obveze u okviru proširene odgovornosti proizvođača.

16. Evaluacija je pokazala i da sektor pročišćavanja otpadnih voda nudi priliku za znatno smanjenje vlastite potrošnje energije i proizvodnju obnovljive energije, na primjer boljom upotrebom dostupnih površina u uređajima za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda za proizvodnju solarne energije ili proizvodnjom bioplina iz mulja. Evaluacija je pokazala i da se, bez jasnih pravnih obveza, u tom sektoru može očekivati samo djelomičan napredak. U tom bi kontekstu od država članica trebalo zahtijevati da osiguraju da [...] godišnja potrošnja energije u svim uređajima za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda na njihovu državnom području koji pročišćavaju opterećenje od 10 000 p.e. i više ne premašuje proizvodnju energije iz obnovljivih izvora kako je definirana u članku 2. stavku 1. Direktive (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća¹² u tim uređajima za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda. **Kako bi se uzele u obzir posebnosti svakog uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, optimizirala potrebna ulaganja i osigurala potrebna fleksibilnost za postizanje cilja energetske neutralnosti, istodobno osiguravajući da se u potpunosti iskoristi potencijal za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora i uštedu energije, taj bi cilj umjesto za svaki uređaj za pročišćavanje trebalo ostvariti na nacionalnoj razini. Trebalo bi uzeti u obzir svu energiju iz obnovljivih izvora koju proizvode operatori uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, bilo na lokaciji ili izvan nje, kao što su hidraulička energija, solarna energija, toplinska energija, energija vjetra ili bioplin. Maksimalni udio energije od 30 % koji nije izravno povezan s aktivnostima pročišćavanja komunalnih otpadnih voda ili aktivnostima operaterâ može se kupiti iz vanjskih izvora.** Taj bi se cilj trebao postupno ostvariti privremenim ciljevima do 31. prosinca [...] **2045.** Postizanjem tog cilja energetske neutralnosti doprinijet će se **posebno** smanjenju emisija stakleničkih plinova iz tog sektora koje se mogu izbjeći [...], uz istodobno podupiranje ciljeva klimatske neutralnosti do 2050. i povezanih nacionalnih ciljeva i ciljeva Unije, kao što su ciljevi utvrđeni u Uredbi (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća¹³. **Međutim, inicijative za postizanje energetske neutralnosti ne bi trebale dovesti do povećanja emisija metana i dušikova oksida.**

¹² Direktiva (EU) 2018/2001 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2018. o promicanju uporabe energije iz obnovljivih izvora (SL L 328, 21.12.2018., str. 82).

¹³ Uredba (EU) 2018/842 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o obvezujućem godišnjem smanjenju emisija stakleničkih plinova u državama članicama od 2021. do 2030. kojim se doprinosi mjerama u području klime za ispunjenje obveza u okviru Pariškog sporazuma i izmjeni Uredbe (EU) br. 525/2013 (SL L 156, 19.6.2018., str. 26).

Poticanjem proizvodnje bioplina ili solarne energije u EU-u uz istodobno jačanje mjera energetske učinkovitosti u skladu s načelom „energetska učinkovitost na prvom mjestu”¹⁴, što znači da će se pri oblikovanju energetske politike i donošenju relevantnih odluka o ulaganju u najvećoj mogućoj mjeri uzimati u obzir troškovno učinkovite mjere energetske učinkovitosti, pomoći će se i smanjenju energetske ovisnosti Unije, što je jedan od ciljeva navedenih u Komisijinu planu „REPowerEU”¹⁵. To je u skladu i s Direktivom (EU) 2018/844 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁶ i Direktivom (EU) 2018/2001, u kojima se lokacije za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda smatraju glavnim područjima za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora, što znači lokacije koje su posebno prikladne za postavljanje postrojenja za proizvodnju energije iz obnovljivih izvora. Kako bi se optimalnim mjerama postigao cilj energetske neutralnosti za svaki uređaj za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda i za sustav prikupljanja, države članice trebale bi osigurati da se energetske preglede, **kako su definirani u Direktivi (EU) 2023/1791**¹⁷, provode [...] svake četiri godine. Ti bi pregledi trebali uključivati utvrđivanje potencijala za troškovno učinkovitu uporabu ili proizvodnju energije iz obnovljivih izvora u skladu s kriterijima utvrđenima u [...] **ovoj Direktivi** [...].

¹⁴ Preporuka Komisije (EU) 2021/1749 od 28. rujna 2021. o energetske učinkovitosti na prvom mjestu: od načelâ do primjene u praksi – Smjernice i primjeri za provedbu pri donošenju odluka u energetskom sektoru i drugim područjima.

¹⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Europskom vijeću, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru te Odboru regija: Plan REPowerEU (COM/2022/230 final).

¹⁶ Direktiva (EU) 2018/844 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. svibnja 2018. o izmjeni Direktive 2010/31/EU o energetskim svojstvima zgrada i Direktive 2012/27/EU o energetske učinkovitosti ([...] **SL L 156, 19.6.2018., str. 75–91**).

¹⁷ **Uredba (EU) 2023/1791 Europskog parlamenta i Vijeća od 13. rujna 2023. o energetske učinkovitosti i izmjeni Uredbe (EU) 2023/955 (preinaka)**. [...]

17. Budući da prekogranična priroda onečišćenja voda zahtijeva suradnju susjednih država članica ili trećih zemalja u suzbijanju takvog onečišćenja i utvrđivanju mjera za uklanjanje izvora takvog onečišćenja, od država članica trebalo bi zahtijevati da se uzajamno obavješćuju ili da obavješćuju treću zemlju ako znatno onečišćenje vode iz ispuštanja komunalnih otpadnih voda u jednoj državi članici ili trećoj zemlji utječe ili bi moglo utjecati na kvalitetu vode u drugoj državi članici ili trećoj zemlji. U slučaju slučajnog onečišćenja koje znatno utječe na nizvodna vodna tijela ta bi se obavijest trebala upućivati odmah. **Ako države članice imaju prethodne sporazume među sobom ili s trećim zemljama o pitanjima okoliša u vezi s vodama, suradnja putem tih sporazuma može se uzeti u obzir.** O tome bi trebalo obavijestiti i Komisiju koja bi, ako je potrebno, trebala sudjelovati na sastancima na zahtjev država članica. Važno je riješiti i problem prekograničnog onečišćenja iz trećih zemalja koje dijele vodna tijela s nekim državama članicama. Kad je riječ o postupanju s onečišćenjem koje pristiže ili dolazi u treće zemlje, suradnja i koordinacija s trećim zemljama može se provoditi u okviru Konvencije o vodama Gospodarske komisije Ujedinjenih naroda za Europu (UNECE)¹⁸ ili drugih relevantnih regionalnih konvencija kao što su regionalne konvencije o morima ili rijekama.
18. Kako bi se osigurala zaštita okoliša i zdravlja ljudi, države članice trebale bi se pobrinuti da se uređaji za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda izgrađeni kako bi bili u skladu sa zahtjevima ove Direktive projektiraju, grade, upotrebljavaju i održavaju u cilju osiguravanja dostatnog radnog učinka u svim uobičajenim lokalnim klimatskim uvjetima.

¹⁸ Konvencija UNECE-a o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera, kako je izmijenjena, zajedno s odlukom VI/3 kojom se pojašnjava postupak pristupanja.

19. Uređaji za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda primaju i otpadne vode koje nisu iz kućanstava, uključujući industrijske otpadne vode, koje mogu sadržavati niz onečišćujućih tvari koje nisu izričito obuhvaćene Direktivom 91/271/EEZ, kao što su teški metali, mikroplastika, mikroonečišćujuće tvari i druge kemikalije. **Te otpadne vode koje nisu iz kućanstava mogu potjecati iz industrija, komercijalnih ustanova ili bolnica i drugih medicinskih ustanova itd.** U većini je slučajeva prisutno slabo razumijevanje i upoznatost s takvim onečišćenjem koje bi moglo pogoršati uspješnost postupka pročišćavanja i doprinijeti onečišćenju prihvatnih voda, ali i spriječiti uporabu mulja i ponovnu uporabu pročišćenih otpadnih voda. Države članice stoga bi trebale redovito pratiti i izvješćivati o takvom onečišćenju koje nije iz kućanstava te koje ulazi u uređaje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda i ispušta se u vodna tijela. Kako bi se onečišćenje iz ispuštanja otpadnih voda koje nisu iz kućanstava spriječilo na njegovu izvoru, ispuštanja iz industrija ili poduzeća priključenih na sabirne sustave trebala bi podlijegati prethodnim **propisima i/ili posebnom** odobrenju **nadležnog tijela ili odgovarajućeg tijela**. Kako bi se osiguralo da su sabirni sustavi i uređaji za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda tehnički sposobni za prihvrat i pročišćavanje pristiglog onečišćenja, prije izdavanja tih dozvola **ili donošenja propisa** trebalo bi savjetovati se s operatorima koji upravljaju uređajima za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji primaju otpadne vode koje nisu iz kućanstava **i informirati ih** te bi oni trebali imati mogućnost uvida, **na zahtjev**, u izdane dozvole radi eventualne prilagodbe svojih postupaka pročišćavanja. Ako se u ulaznim vodama utvrdi onečišćenje koje nije iz kućanstava, države članice trebale bi poduzeti odgovarajuće mjere za smanjenje onečišćenja na izvoru poboljšanjem praćenja onečišćujućih tvari u sabirnim sustavima kako bi se mogli utvrditi izvori onečišćenja i, prema potrebi, preispitivanjem odobrenja danih relevantnim, priključenim uređajima za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda.

(19a) Vodni resursi Unije pod sve većim su pritiskom, što u nekim područjima Unije dovodi do trajne ili privremene nestašice vode. Sposobnost Unije da odgovori na sve veće pritiske na vodne resurse mogla bi se poboljšati širom ponovnom uporabom pročišćenih komunalnih otpadnih voda, čime bi se ograničilo dobivanje pitke vode iz površinskih i podzemnih voda. Stoga bi ponovnu uporabu pročišćenih komunalnih otpadnih voda trebalo poticati i primjenjivati kad god je to primjereno, uzimajući u obzir potrebu da se osigura postizanje ciljeva dobrog ekološkog i kemijskog stanja prihvatnih tijela, kako je definirano u Direktivi 2000/60/EZ. Postroživanje zahtjeva za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda i mjere za bolje praćenje, nadzor i smanjenje onečišćenja na izvoru utjecat će na kvalitetu pročišćenih komunalnih otpadnih voda pa će se time podupirati ponovna uporaba vode. Ako ponovna uporaba vode služi za poljoprivredno navodnjavanje, trebala bi se provoditi u skladu s Uredbom (EU) 2020/741 Europskog parlamenta i Vijeća¹⁹.

20. Kako bi se osigurala pravilna provedba ove Direktive, a posebno pridržavanje graničnih vrijednosti emisija, važno je pratiti ispuštanja pročišćenih komunalnih otpadnih voda u okoliš. Praćenje bi se trebalo provoditi uspostavom obveznog sustava [...] prethodnih **propisa i/ili prethodnog** odobrenja na nacionalnoj razini kako bi se u okoliš ispuštale pročišćene komunalne otpadne vode. Usto, kako bi se spriječilo nenamjerno ispuštanje [...] biomedija u okoliš iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji se koriste tom tehnikom, ključno je u odobrenja za ispuštanje uključiti posebne obveze stalnog praćenja i sprečavanja takvih ispuštanja.

(20a) Države članice trebale bi prema potrebi prilagoditi svoju infrastrukturu za prikupljanje i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda razvoju svojeg stanovništva i povezanom opterećenju otpadnih voda iz kućanstava kako bi i dalje bile u skladu sa zahtjevima ove Direktive. Mogući učinak ispuštanja na vodna tijela koji proizlazi iz izgradnje i prilagodbe takvih infrastruktura ne bi se trebao smatrati kršenjem njihovih obveza iz Direktive 2000/60/EZ, pod uvjetom da su ispunjeni svi uvjeti utvrđeni ovom Direktivom.

¹⁹ Uredba (EU) 2020/741 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 2020. o minimalnim zahtjevima za ponovnu upotrebu vode (SL L 177, 5.6.2020., str. 32).

21. Kako bi se osigurala zaštita okoliša, izravna ispuštanja biorazgradivih otpadnih voda koje nisu iz kućanstava iz određenih industrijskih sektora u okoliš trebala bi podlijegati prethodnom odobrenju na nacionalnoj razini i odgovarajućim zahtjevima. Tim bi se zahtjevima trebalo osigurati da izravna ispuštanja iz određenih industrijskih sektora podliježu sekundarnom, tercijarnom i kvartarnom pročišćivanju koje je potrebno za zaštitu zdravlja ljudi i okoliša.
22. U skladu s člankom 168. stavkom 1. UFEU-a djelovanje Unije nadopunjuje nacionalne politike i usmjereno je na poboljšanje javnog zdravlja i prevenciju bolesti. Kako bi se osigurala optimalna upotreba relevantnih javnozdravstvenih podataka dobivenih praćenjem komunalnih otpadnih voda, trebalo bi uspostaviti nadzor nad komunalnim otpadnim vodama i upotrebljavati ga u svrhu prevencije ili ranog upozoravanja, na primjer za otkrivanje određenih virusa u komunalnim otpadnim vodama kao znak pojave epidemija ili pandemija. Države članice trebale bi uspostaviti [...] dijalog i koordinaciju tijela nadležnih za javno zdravlje i tijela nadležnih za upravljanje komunalnim otpadnim vodama **u pogledu utvrđivanja** [...] popisa parametara relevantnih za javno zdravlje koje treba pratiti u komunalnim otpadnim vodama [...], kao i učestalosti i lokacije uzorkovanja. Tim će se pristupom iskoristiti i dopuniti druge inicijative Unije u području zaštite javnog zdravlja, kao što je praćenje okoliša koje uključuje nadzor nad otpadnim vodama²⁰. Na temelju informacija prikupljenih tijekom pandemije bolesti COVID-19 i iskustva stečenog provedbom Preporuke Komisije o zajedničkom pristupu uspostavi sustavnog nadzora nad virusom SARS-CoV-2 i njegovim sojevima u otpadnim vodama u EU-u²¹ („preporuka”), **u slučaju zdravstvene krize** od država članica trebalo bi zahtijevati da prate **relevantne** zdravstvene parametre. [...]. Kako bi se osigurala primjena usklađenih metoda, države članice trebale bi u mjeri u kojoj je to moguće primjenjivati metode uzorkovanja i analize utvrđene u preporuci za praćenje virusa SARS-CoV-2 i njegovih varijanti.

²⁰ Komunikacija Komisije o osnivanju tijela EU-a za pripravnost i odgovor na zdravstvene krize (HERA) – korak prema dovršetku europske zdravstvene unije (COM(2021) 576 final).

²¹ Preporuka Komisije (EU) 2021/472 od 17. ožujka 2021. o zajedničkom pristupu uspostavi sustavnog nadzora nad virusom SARS-CoV-2 i njegovim sojevima u otpadnim vodama u EU-u (SL L 98, 19.3.2021., str. 3).

23. Unija prepoznaje važnost rješavanja pitanja antimikrobne rezistencije te je 2017. donijela Europski akcijski plan „Jedno zdravlje” za borbu protiv antimikrobne rezistencije²². Prema Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji (SZO), otpadne vode prepoznate su i dokumentirane kao glavni izvori antimikrobnih sredstava i njihovih metabolita te bakterija otpornih na antimikrobna sredstva i njihovih gena. Kako bi se povećala saznanja o glavnim izvorima antimikrobne rezistencije, potrebno je uvesti obvezu praćenja prisutnosti antimikrobne rezistencije u komunalnim otpadnim vodama kako bi se dodatno razvile naše znanstvene spoznaje i potencijalno poduzele odgovarajuće mjere u budućnosti.
24. Kako bi se zaštitili okoliš i zdravlje ljudi, države članice trebale bi utvrditi rizike koje uzrokuje gospodarenje komunalnim otpadnim vodama. **Opsežan kemijski pregled i/ili metode koje se temelje na biološkom učinku mogu biti dio procjene rizika.** Na temelju tog utvrđivanja i ako je to potrebno radi usklađivanja sa zahtjevima zakonodavstva Unije o vodama, države članice trebale bi poduzeti strože mjere za prikupljanje i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda od mjera potrebnih za usklađivanje s minimalnim zahtjevima utvrđenima u ovoj Direktivi. Ovisno o situaciji, te strože mjere mogu među ostalim uključivati uspostavu sabirnih sustava, izradu integriranih planova upravljanja komunalnim otpadnim vodama ili primjenu sekundarnog, tercijarnog ili kvartarnog pročišćavanja komunalnih otpadnih voda za aglomeracije ili uređaje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji ne dosežu pragove p.e., što dovodi do primjene standardnih zahtjeva. Mogu uključivati i naprednije pročišćavanje od onog potrebnog za ispunjavanje minimalnih zahtjeva ili dezinfekciju pročišćenih komunalnih otpadnih voda potrebnu za usklađivanje s Direktivom 2006/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća²³.

²² Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu: Europski akcijski plan „Jedno zdravlje” za borbu protiv antimikrobne otpornosti (COM(2017) 0339 final).

²³ Direktiva 2006/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2006. o upravljanju kvalitetom vode za kupanje i stavljanju izvan snage Direktive 76/160/EEZ (SL L 64, 4.3.2006., str. 37).

25. Cilj održivog razvoja br. 6 i povezani cilj kojim se od država članica zahtijeva da se do 2030. „ostvari pristup odgovarajućim i pravednim sanitarnim i higijenskim uvjetima za sve te iskorijeniti vršenje nužde na otvorenom, posebno vodeći računa o potrebama žena, djevojčica i osoba u ranjivom položaju”²⁴. **Sanitarni objekti trebali bi omogućiti sigurno zbrinjavanje ljudskog urina, fekalija i menstrualne krvi.** Nadalje, u 20. načelu europskog stupa socijalnih prava²⁵ navodi se da svi imaju pravo pristupa kvalitetnim osnovnim uslugama, uključujući vodu i sanitarne uvjete. U tom kontekstu i u skladu s preporukama iz Smjernica Svjetske zdravstvene organizacije o sanitarnim uvjetima i zdravlju²⁶ te odredbama Protokola o vodi i zdravlju²⁷ države članice trebale bi riješiti pitanje pristupa sanitarnim uvjetima na nacionalnoj razini. To bi se trebalo postići mjerama usmjerenima na poboljšanje pristupa sanitarnim uvjetima za sve, na primjer uspostavom sanitarnih objekata u javnim prostorima, kao i poticanjem besplatne dostupnosti odgovarajućih sanitarnih objekata u javnim upravama i javnim zgradama i/ili osiguravanjem njihove pristupačnosti za sve, **uključujući sve vrste objekata i usluga, kao što su nužnici s ispiranjem i suhi nužnici.** [...] Tom bi se infrastrukturom trebalo upravljati na siguran način, što znači da bi ona svima [...] trebala biti dostupna, uključujući osobe s posebnim potrebama, kao što su djeca, starije osobe, osobe s invaliditetom i beskućnici, da bi trebala biti smještena na lokacijama kojima se osigurava minimalan rizik za sigurnost korisnika te da bi trebala biti higijenski i tehnički sigurna za uporabu. Takvi objekti ujedno bi trebali biti dostatni da zadovolje potrebe ljudi i da nema neopravdano dugog čekanja. **O dostatnom broju sanitarnih objekata u javnim prostorima trebalo bi odlučiti na nacionalnoj razini.**

²⁴ Rezolucija koju je donijela Opća skupština Ujedinjenih naroda 25. rujna 2015. ([A/70/L.1](#))

²⁵ Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija o uspostavi europskog stupa socijalnih prava (COM(2017) 0250 final).

²⁶ Smjernice Svjetske zdravstvene organizacije o sanitarnim uvjetima i zdravlju, 2018.

²⁷ Protokol o vodi i zdravlju uz Konvenciju o zaštiti i uporabi prekograničnih vodotoka i međunarodnih jezera iz 1992., 17. lipnja 1999.

26. Specifičan položaj manjinskih kultura kao što su Romi i Putnici, bez obzira na to jesu li sjedilačke, a posebice izostanak pristupa vodi za piće, prepoznat je u Komunikaciji Komisije od 7. listopada 2020. „Unija ravnopravnosti: Strateški okvir EU-a za jednakost, uključivanje i sudjelovanje Roma”, u kojoj se poziva na povećanje djelotvornog jednakog pristupa osnovnim uslugama. Općenito je primjereno da države članice posvete posebnu pozornost ranjivim i marginaliziranim skupinama poduzimajući potrebne mjere kako bi se poboljšao pristup tih skupina sanitarnim uvjetima. Važno je da se utvrđivanje tih skupina provodi u skladu s člankom 16. stavkom 1. Direktive (EU) 2020/2184 Europskog parlamenta i Vijeća²⁸. Mjere za poboljšanje pristupa ranjivih i marginaliziranih skupina sanitarnim uvjetima mogu uključivati osiguravanje sanitarnih objekata u javnim prostorima besplatno ili uz malu naknadu, poboljšanje ili održavanje priključka s odgovarajućim sustavima za prikupljanje komunalnih otpadnih voda te informiranje o najbližim sanitarnim objektima.
27. U skladu sa Smjernicama EU-a o ljudskim pravima u pogledu zdravstveno ispravne vode za piće i sanitarnih uvjeta²⁹, posebnu pozornost trebalo bi posvetiti potrebama žena i djevojčica jer su one posebno ugrožene i izložene napadima, seksualnom i rodno uvjetovanom nasilju, uznemiravanju i drugim prijetnjama njihovoj sigurnosti pri pristupu sanitarnim objektima izvan njihovih domova. To je u skladu sa Zaključcima Vijeća o diplomaciji u području voda³⁰, u kojima se ponovno potvrđuje važnost uključivanja rodne perspektive u diplomaciju u području voda. Stoga bi države članice trebale obratiti posebnu pozornost na žene i djevojčice kao ranjivu skupinu te poduzeti potrebne mjere kako bi im se poboljšao ili održao sigurni pristup sanitarnim uvjetima.

²⁸ Direktiva (EU) 2020/2184 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2020. o kvaliteti vode namijenjene za ljudsku potrošnju (*SL L 435, 23.12.2020., str. 1*).

²⁹ Smjernice EU-a o ljudskim pravima u pogledu zdravstveno ispravne vode za piće i sanitarnih uvjeta (10145/19).

³⁰ Zaključci Vijeća o diplomaciji u području voda (13991/18).

28. U evaluaciji je zaključeno da bi se gospodarenje muljem moglo poboljšati kako bi se bolje uskladilo s načelima kružnog gospodarstva i hijerarhije otpada kako je definirana u članku 4. Direktive 2008/98/EZ. Mjere za bolje praćenje i smanjenje onečišćenja na izvoru uzrokovanog ispuštanjem otpadnih voda koje nisu iz kućanstava pomoći će u poboljšanju kvalitete proizvedenog mulja i osigurati njegovu sigurnu uporabu u poljoprivredi. Kako bi se osigurala pravilna i sigurna uporaba hranjivih tvari iz mulja, uključujući kritičnu tvar fosfor, trebalo bi utvrditi minimalne stope uporabe na razini Unije. **Oporabljene hranjive tvari trebale bi se upotrebljavati kao zamjena za primarne hranjive tvari, na primjer u proizvodnji gnojiva.**
- (28a) **Hranjive tvari sadržane u komunalnim otpadnim vodama mogu biti korisne u slučajevima kada se pročišćene komunalne otpadne vode ponovno upotrebljavaju u poljoprivredi u skladu s Uredbom (EU) 2020/741. U tim slučajevima države članice mogu, pod posebnim uvjetima kako bi se osigurala najviša razina zaštite okoliša i zdravlja ljudi, iskoristiti odstupanje od obveze primjene tercijarnog pročišćavanja u skladu s člankom 7. ove Direktive, i to samo za dio pročišćenih komunalnih otpadnih voda koji se ponovno upotrebljava u poljoprivredi.**
29. [...] Potrebno je **primjereno** praćenje kako bi se provjerila usklađenost s novim zahtjevima u pogledu mikroonečišćujućih tvari, onečišćenja koje nije iz kućanstava, energetske neutralnosti [...] te **ispuštanja** uslijed prelijevanja **kanalizacijskih** voda i gradskog površinskog otjecanja. Za provjeru [...] **usklađenosti** kvartarnog pročišćavanja u pogledu smanjenja mikroonečišćujućih tvari u ispuštanjima komunalnih otpadnih voda dovoljno je pratiti ograničen skup reprezentativnih mikroonečišćujućih tvari. Učestalost praćenja trebala bi biti usklađena s trenutačnim najboljim praksama, kako se trenutačno primjenjuje u Švicarskoj. Kako bi ostale troškovno učinkovite, te bi obveze trebalo prilagoditi veličini uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda i aglomeracija.

(29a) Mikroplastiku i relevantne mikroonečišćujuće tvari trebalo bi pratiti, prema potrebi, pri ispuštanjima uslijed prelijevanja kanalizacijskih voda i gradskog površinskog otjecanja iz odvojenih sustava s reprezentativnim programom uzorkovanja koji omogućuje procjenu koncentracije u cilju modeliranja kvalitete vode. Emisije stakleničkih plinova trebalo bi, prema potrebi, pratiti izračunima i modeliranjem. Praćenjem će se pridonijeti i pružanju podataka za cjelokupni okvir za praćenje stanja okoliša kako je utvrđen u Osmom programu djelovanja za okoliš³¹, a posebno će se pridonijeti okviru za praćenje nulte stope onečišćenja na kojem se temelji³².

³¹ Odluka (EU) 2022/591 Europskog parlamenta i Vijeća od 6. travnja 2022. o Općem programu djelovanja Unije za okoliš do 2030. (SL L 114, 12.4.2022., str. 22).

³² Komunikacija Komisije Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Put prema zdravom planetu za sve, Akcijski plan EU-a: Prema postizanju nulte stope onečišćenja zraka, vode i tla (COM/2021/400 final).

30. Kako bi se smanjilo administrativno opterećenje i bolje iskoristile mogućnosti koje nudi digitalizacija, izvješćivanje o provedbi Direktive trebalo bi poboljšati i pojednostavniti ukidanjem obveze država članica da svake dvije godine izvješćuju Komisiju i da Komisija objavljuje dvogodišnja izvješća. Izvješćivanje bi trebalo zamijeniti zahtjevom da države članice uz potporu Europske agencije za okoliš poboljšaju postojeće nacionalne standardizirane skupove podataka uspostavljene na temelju Direktive 91/271/EEZ i da ih redovito ažuriraju. **Komisija će te skupove podataka upotrebljavati za provjeru usklađenosti s ovom Direktivom. EEA bi, u suradnji s državama članicama, izradila model izvješćivanja.** Komisiji i Europskoj agenciji za okoliš trebalo bi omogućiti [...] **pristup** nacionalnim bazama podataka. Kako bi se osiguralo pružanje potpunih informacija o primjeni ove Direktive, skupovi podataka trebali bi uključivati informacije o usklađenosti uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda sa zahtjevima pročišćavanja (uzorci koji jesu/nisu u skladu s vrijednostima parametara, opterećenja i koncentracije ispuštenih onečišćujućih tvari), o razini postizanja ciljeva energetske neutralnosti, o emisijama stakleničkih plinova iz uređaja za pročišćavanje s p.e. većim od 10 000 i o mjerama koje su države članice poduzele u kontekstu prelijevanja [...] **kanalizacijskih** voda i gradskog površinskog otjecanja, pristupa sanitarnim uslugama i pročišćavanja i pojedinačnim sustavima. Nadalje, trebalo bi osigurati potpunu usklađenost s Uredbom (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća³³ kako bi se optimizirala upotreba podataka i poduprla potpuna transparentnost.

³³ Uredba (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. siječnja 2006. o osnivanju Europskog registra ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari i o izmjeni direktiva Vijeća 91/689/EEZ i 96/61/EZ (Tekst značajan za EGP), SL L 33, 4.2.2006., str. 1–17.

31. Kako bi se osigurala pravodobna i pravilna provedba ove Direktive, presudno je da države članice uspostave nacionalni program provedbe, uključujući izradu dugoročnih programa potrebnih ulaganja popraćenih strategijom financiranja. O tim bi nacionalnim programima trebalo izvijestiti Komisiju. Kako bi se ograničilo administrativno opterećenje, taj se zahtjev ne bi trebao primjenjivati na države članice [...] **u kojima više od 95 % aglomeracija poštuje članke od 3. do 8. [...]. Kako bi se osigurala provedba ove Direktive, ključna su odgovarajuća privatna i javna ulaganja. Stoga bi Komisija trebala razmotriti nacionalne programe provedbe koje su države članice dostavile za pripremu sljedećeg višegodišnjeg financijskog okvira za razdoblje nakon 2027. i onih nakon toga, a države članice trebale bi bez odgode uspostaviti potreban sustav odgovornosti proizvođača.**
32. Sektor prikupljanja i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda specifičan je jer djeluje kao ograničeno tržište, pri čemu javna i mala poduzeća priključena na sabirni sustav nemaju mogućnost odabira operatora. Stoga je važno osigurati javni pristup ključnim pokazateljima uspješnosti operatora kao što su postignuta razina i troškovi pročišćavanja, potrošena i proizvedena energija te povezane emisije stakleničkih plinova i ugljični otisak. Kako bi se javnost bolje upoznala s implikacijama pročišćavanja komunalnih otpadnih voda, najvažnije informacije o godišnjim troškovima prikupljanja i pročišćavanja otpadnih voda za svako kućanstvo trebalo bi pružiti, **barem u aglomeracijama s p.e. većim od 10 000**, na lako dostupan način, primjerice na računima, dok bi ostale detaljne informacije trebale biti dostupne na internetu putem internetskih stranica operatora ili nadležnog tijela.

33. Direktivom 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁴ jamči se pristup informacijama o okolišu u državama članicama u skladu s Aarhuškom konvencijom o pristupu informacijama, sudjelovanju javnosti u odlučivanju i pristupu pravosuđu u pitanjima okoliša iz 1998. („Aarhuška konvencija”). Aarhuškom konvencijom obuhvaćene su široke obveze povezane sa stavljanjem informacija o okolišu na raspolaganje na zahtjev i s aktivnim širenjem tih informacija. Važno je da se odredbama ove Direktive koje se odnose na pristup informacijama i aranžmane za razmjene podataka ta direktiva dopunjuje utvrđivanjem obveze stavljanja na raspolaganje javnosti na internetu informacija o prikupljanju i pročišćavanju komunalnih otpadnih voda na način prilagođen korisnicima, a ne da se stvara zaseban pravni režim.
34. Za djelotvornost ove Direktive i njezin cilj zaštite javnog zdravlja u kontekstu politike Unije o okolišu zahtijeva se da se fizičke ili pravne osobe ili, prema potrebi, njihove propisno osnovane organizacije, mogu osloniti na nju u sudskim postupcima te da nacionalni sudovi mogu uzeti ovu Direktivu u obzir kao element prava Unije kako bi se, među ostalim, preispitale odluke nacionalnog tijela kada je to primjereno. Osim toga, u skladu s ustaljenom sudskom praksom Suda te na temelju načela lojalne suradnje utvrđenog u članku 4. stavku 3. Ugovora o Europskoj uniji (UEU), sudovi država članica odgovorni su za osiguravanje sudske zaštite prava koja osoba ima na temelju prava Unije. Nadalje, člankom 19. stavkom 1. UEU-a od država članica zahtijeva se da osiguraju pravne lijekove dostatne za osiguranje učinkovite pravne zaštite u područjima obuhvaćenima pravom Unije. Osim toga, u skladu s Aarhuškom konvencijom, članovi zainteresirane javnosti trebali bi imati pristup pravosuđu kako bi doprinijeli zaštiti prava na život u okolišu koji je primjeren za osobno zdravlje i dobrobit.

³⁴ Direktiva 2003/4/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 28. siječnja 2003. o javnom pristupu informacijama o okolišu i stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 90/313/EEZ (SL L 41, 14.2.2003., str. 26–32).

35. Kako bi se ova Direktiva prilagodila znanstvenom i tehničkom napretku Komisiji bi trebalo delegirati ovlast za donošenje akata u skladu s člankom 290. UFEU-a u vezi s izmjenom određenih dijelova priloga u pogledu [...] **metoda za praćenje i procjenu rezultata** za sekundarno, tercijarno i kvartarno pročišćavanje te **u pogledu** zahtjeva za posebna odobrenja za ispuštanja otpadnih voda koje nisu iz kućanstava u sabirne sustave i uređaje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda. [...] Posebno je važno da Komisija tijekom svojeg pripremnog rada provede odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka, te da se ta savjetovanja provedu u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva. Osobito, s ciljem osiguravanja ravnopravnog sudjelovanja u pripremi delegiranih akata, Europski parlament i Vijeće primaju sve dokumente istodobno kada i stručnjaci iz država članica te njihovi stručnjaci sustavno imaju pristup sastancima stručnih skupina Komisije koji se odnose na pripremu delegiranih akata.

36. Kako bi se osigurali jedinstveni uvjeti za provedbu ove Direktive, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za donošenje standarda za projektiranje pojedinačnih sustava, za donošenje metoda praćenja i procjene za pokazatelje kvartarnog pročišćavanja **i ciljeve u vezi s energetsom neutralnošću**, za utvrđivanje zajedničkih uvjeta i kriterija za primjenu izuzeća za određene proizvode od proširene odgovornosti proizvođača, za utvrđivanje metodologija za potporu razvoju integriranih planova upravljanja komunalnim otpadnim vodama, **za razvoj alternativnih pokazatelja za indikativni cilj smanjenja onečišćenja koji se temelji na opterećenju, primjerice na temelju količine, učestalosti prelijevanja kanalizacijskih voda ili drugim relevantnim alternativnim pokazateljima, za utvrđivanje minimalnih stopa ponovne uporabe i recikliranja fosfora i za utvrđivanje metodologija** [...] za mjerenje antimikrobne rezistencije, **emisija stakleničkih plinova** i mikroplastike u urbanim otpadnim vodama **i mulju** te za donošenje formata i načina predstavljanja informacija o provedbi ove Direktive koje države članice trebaju dostaviti, a Europska agencije za okoliš sastaviti. Te bi ovlasti trebalo izvršavati u skladu s Uredbom (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća³⁵.
37. Države članice trebale bi utvrđivati pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenja nacionalnih odredaba donesenih na temelju ove Direktive i poduzimati potrebne mjere radi osiguranja njihove provedbe. Predviđene kazne trebale bi biti učinkovite, razmjerne i odvraćajuće.[...]

³⁵ Uredba (EU) br. 182/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. veljače 2011. o utvrđivanju pravila i općih načela u vezi s mehanizmima nadzora država članica nad izvršavanjem provedbenih ovlasti Komisije (SL L 55, 28.2.2011., str. 13).

38. Komisija bi na temelju Međuinstitucijskog sporazuma o boljoj izradi zakonodavstva³⁶ trebala provesti evaluaciju ove Direktive u određenom roku nakon utvrđenog datuma za njezino prenošenje. Ta bi se evaluacija trebala temeljiti na iskustvu stečenom i podacima prikupljenima tijekom provedbe ove Direktive, na svim dostupnim preporukama SZO-a te na relevantnim znanstvenim, analitičkim i epidemiološkim podacima. U evaluaciji bi posebnu pozornost trebalo posvetiti mogućoj potrebi za prilagodbom popisa proizvoda koje treba obuhvatiti proširenom odgovornošću proizvođača u skladu s razvojem raspona proizvoda stavljenih na tržište **i uvjetima za izuzeće od proširene odgovornosti proizvođača**, s poboljšanjem znanja o prisutnosti mikroonečišćujućih tvari u otpadnim vodama i njihovim učincima na javno zdravlje i okoliš te s podacima iz novih obveza praćenja mikroonečišćujućih tvari u ulazima i izlazima u uređajima za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda. **Na temelju rezultata te evaluacije i/ili na temelju novih znanstvenih dokaza o prisutnosti mikroonečišćujućih tvari u otpadnim vodama, popis proizvoda iz Priloga III. trebalo bi redovito mijenjati kako bi se u područje primjene proširene odgovornosti proizvođača iz članka 9. uključili novi sektori.**
39. Direktivom 91/271/EEZ predviđeni su posebni rokovi za Mayotte jer je 2014. uvršten među najudaljenije regije u smislu članka 349. Ugovora o funkcioniranju Europske unije. Stoga bi primjenu obveza uspostave sabirnih sustava i primjene sekundarnog pročišćavanja na komunalne otpadne vode iz aglomeracije s p.e. od [...] **1250** i više trebalo odgoditi u odnosu na Mayotte.
- 39a. Uputno je razmotriti posebnu situaciju Mayottea i drugih najudaljenijih regija Unije, kako je navedeno u članku 349. UFEU-a, kojim se predviđaju posebne mjere za potporu tim regijama. Kad je riječ o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda tih područja, posebnu pozornost trebalo bi posvetiti teškoj topografiji i izoliranosti.**

³⁶ Međuinstitucijski sporazum Europskog parlamenta, Vijeća Europske unije i Europske komisije o boljoj izradi zakonodavstva (SL L 123, 12.5.2016., str. 1–14).

40. Kako bi se osigurao kontinuitet zaštite okoliša, važno je da države članice zadrže barem trenutačnu razinu tercijarnog pročišćavanja u međuvremenu do početka primjene novih zahtjeva za smanjenje fosfora i dušika. Stoga bi se članak 5. Direktive Vijeća 91/271/EEZ trebao nastaviti primjenjivati do početka primjene tih novih zahtjeva.
41. S obzirom na to da ciljeve ove Direktive, odnosno zaštititi okoliš i javno zdravlje, doprinijeti postizanju klimatske neutralnosti prikupljanja i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda, poboljšati pristup sanitarnim uvjetima i osigurati redovito praćenje parametara relevantnih za javno zdravlje, ne mogu dostatno ostvariti države članice, nego se zbog opsega i učinaka djelovanja oni na bolji način mogu ostvariti na razini Unije, Unija može donijeti mjere u skladu s načelom supsidijarnosti utvrđenim u članku 5. UEU-a. U skladu s načelom proporcionalnosti utvrđenim u tom članku, ova Direktiva ne prelazi ono što je potrebno za ostvarivanje tih ciljeva.
42. Obvezu prenošenja ove Direktive u nacionalno pravo trebalo bi ograničiti na one odredbe koje predstavljaju suštinsku izmjenu u usporedbi s prijašnjom direktivom. Obveza prenošenja nepromijenjenih odredaba proizlazi iz prijašnje direktive.
43. Ovom Direktivom ne bi se trebale dovoditi u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo direktiva, koji su navedeni u Prilogu [VII.] dijelu B,

DONIJELI SU OVU DIREKTIVU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Direktivom utvrđuju pravila za prikupljanje, pročišćavanje i ispuštanje komunalnih otpadnih voda radi zaštite okoliša i zdravlja ljudi uz postupno [...] **smanjivanje** emisija stakleničkih plinova **do održivih razina** i poboljšavanje energetske ravnoteže u aktivnostima prikupljanja i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda. Njome se utvrđuju i pravila o pristupu sanitarnim objektima, transparentnosti sektora komunalnih otpadnih voda i redovitom nadzoru parametara relevantnih za javno zdravlje u komunalnim otpadnim vodama.

Članak 2.

Definicije

Za potrebe ove Direktive, primjenjuju se sljedeće definicije:

1. „komunalne otpadne vode” znači otpadne vode iz kućanstava **ili** [...] otpadne vode iz kućanstava **pomiješane** [...] **ili s** otpadnim vodama koje nisu iz kućanstava [...] **ili s** gradskim površinskim otjecanjem, **ili s oboma**;
2. „otpadne vode iz kućanstava” znači otpadne vode iz stambenih objekata, [...] usluga **i ustanova** koje potječu uglavnom iz ljudskog metabolizma **i/ili** iz kućanskih aktivnosti;

3. „otpadne vode koje nisu iz kućanstava” znači [...] otpadne vode, **osim otpadnih voda iz kućanstava i gradskog površinskog otjecanja**, koje se ispuštaju [...] iz prostora koji se upotrebljavaju za [...]

[...]obavljanje poslovne djelatnosti

[...]

[...] **ili** industrijskih **ili** **gospodarskih** djelatnosti;
4. „aglomeracija” znači područje na kojem je **stanovništvo (izraženo u ekvivalentu broja stanovnika), u kombinaciji ili bez kombinacije s gospodarskim djelatnostima**, [...] dovoljno koncentrirano [...] da se komunalne otpadne vode prikupljaju i odvede **u jedan ili više** [...] uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda **i/ili do [...] jedne ili više** krajnjih točaka ispuštanja;
5. „gradsko površinsko otjecanje” znači **oborine** [...] iz aglomeracija prikupljene kombiniranim ili odvojenim kanalizacijskim sustavima;
6. „prelijevanje [...] **kanalizacijskih** voda” znači ispuštanje nepročišćenih komunalnih otpadnih voda iz kombinirane kanalizacije u prihvatne vode [...];
7. „sabirni sustav” znači sustav odvodâ u kojima se prikupljaju i odvede komunalne otpadne vode;
8. „kombinirana kanalizacija” znači **jedinstveni** odvod u kojem se prikupljaju i odvede komunalne otpadne vode, **uključujući gradsko površinsko otjecanje**;

9. „odvojena kanalizacija” znači **sustav** odvoda u kojem se odvojeno prikupljaju i odvode ili **gradsko površinsko otjecanje ili [...]**
- [...] **komunalne** otpadne vode **bez gradskog površinskog otjecanja**;
- [...]
- [...]
- [...];
10. „1 ekvivalent stanovnika” ili „1 p.e.” znači [...] organsko biorazgradivo opterećenje **po danu** koje ima petodnevnu biokemijsku potrošnju kisika (BPK5) od 60 g kisika dnevno;
- 10.a „primarno pročišćavanje” znači pročišćavanje komunalnih otpadnih voda fizičkim i/ili kemijskim procesom koji obuhvaća taloženje suspendiranih krutih tvari ili druge procese u kojima se BPK5 ulaznih otpadnih voda smanjuje za najmanje 20 % prije ispuštanja, a ukupne suspendirane krute tvari ulaznih otpadnih voda smanjuju se za najmanje 50 %;**
11. „sekundarno pročišćavanje” znači pročišćavanje komunalnih otpadnih voda procesom koji općenito obuhvaća biološko pročišćavanje sa sekundarnim taloženjem ili drugi proces **kojim se smanjuje biorazgradiva organska tvar iz komunalnih otpadnih voda**;
12. „tercijarno pročišćavanje” znači pročišćavanje komunalnih otpadnih voda procesom kojim se iz [...] komunalnih otpadnih voda **smanjuju** [...] dušik i/ili fosfor;
13. „kvartarno pročišćavanje” znači pročišćavanje komunalnih otpadnih voda procesom kojim se iz komunalnih otpadnih voda [...] **smanjuje** širok spektar mikroonečišćujućih tvari;

14. „mulj” znači [...] **organski i anorganski ostaci** pročišćavanja komunalnih otpadnih voda u **uređaju za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda (isključujući sitni šljunak, mast, drugi otpad i sve druge ostatke probira i ostatke iz faze prije pročišćavanja)**;
15. „eutrofikacija” znači obogaćivanje voda hranjivim tvarima, osobito spojevima dušika i/ili fosfora, što uzrokuje ubrzani rast algi i viših oblika biljnog života koji dovodi do neželjenog poremećaja ravnoteže organizama prisutnih u vodi i kvalitete dotične vode;
16. „mikroonečišćujuća tvar” znači tvar, uključujući proizvode njezine razgradnje, [...] **koja je prisutna u vodenom okolišu, komunalnim otpadnim vodama i/ili mulju** [...] i koja se može smatrati opasnom za zdravlje ljudi ili okoliš na temelju bilo kojeg od **relevantnih** kriterija utvrđenih u dijelu 3. i dijelu 4. Priloga I. Uredbi EZ **1272/2008**³⁷, **čak i u niskim koncentracijama**;
17. „omjer razrjeđivanja” znači omjer između **prosječnog godišnjeg** [...] protoka prihvatnih voda **u posljednjih pet godina** na točki ispuštanja [...] i **prosjeaka** godišnje količine komunalnih otpadnih voda **ispuštenih u površinske vode u posljednjih pet godina**; [...]
18. „proizvođač” znači svaki proizvođač, uvoznik ili distributer koji na profesionalnoj osnovi stavlja proizvode na tržište države članice, među ostalim putem ugovora na daljinu kako je definirano u članku 2. stavku 7. Direktive 2011/83/EU;
19. „organizacija za odgovornost proizvođača” znači [...] **nacionalno priznata** organizacija koja je osnovana [...] **kako bi proizvođači mogli ispuniti** svoje obveze iz članaka 9. i 10.;

³⁷ Uredba (EZ) br. 1272/2008 Europskog parlamenta i Vijeća o razvrstavanju, označivanju i pakiranju tvari i smjesa (SL L 353, 31.12.2008., str. 1).

20. „sanitarni uvjeti” znači objekti i usluge za sigurno **upravljanje** ljudskim urinom, fekalijama i menstrualnom krvi, **među ostalim**, i njihovo odlaganje;
21. „antimikrobna rezistencija” znači sposobnost mikroorganizama da prežive ili da rastu u prisutnosti određene koncentracije antimikrobne tvari koja je obično dovoljna da inhibira ili ubije mikroorganizme iste vrste;
22. „zainteresirana javnost” znači javnost na koju utječu ili bi mogli utjecati ili koja ima interes u [...] **donošenju odluke** o provedbi obveza utvrđenih u **člancima 6., 7. i 8.** ove Direktive; **u smislu ove definicije** [...] za nevladine organizacije koje djeluju u području zaštite zdravlja ljudi ili okoliša **i ispunjavaju sve uvjete propisane nacionalnim zakonodavstvom smatra se da imaju interes;**
23. [...] „biomedij” znači [...] podloga, **obično izrađena od plastike**, koja se upotrebljava za razvoj bakterija potrebnih za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda;
24. „stavljanje na tržište” znači prvo stavljanje proizvoda na raspolaganje na tržištu države članice;
25. „opterećenje” znači količina organske biorazgradive tvari izmjerene kao BPK5 u komunalnim otpadnim vodama, izražena u p.e., ili bilo koje onečišćujuće tvari ili hranjive tvari, izražena u jedinici mase po vremenu;
26. „pojedinačni sustav” znači sanitarni objekt koji prikuplja, skladišti, pročišćava i/ili zbrinjava otpadne vode iz kućanstava, iz zgrada ili dijelova zgrada koji nisu priključeni na sabirni sustav komunalnih otpadnih voda.

Članak 3.

Sabirni sustavi i izračun opterećenja izraženog u p.e.

1. Države članice osiguravaju da sve aglomeracije [...] s **p.e.** od 2000 i više ispunjavaju sljedeće zahtjeve:
 - (a) imaju sabirne sustave;
 - (b) svi njihovi izvori otpadnih voda iz kućanstava priključeni su na sabirni sustav.
2. [...] Države članice osiguravaju da [...] aglomeracije [...] s **p.e.** između [...] **1250** i 2000 ispune [...] zahtjeve **iz stavka 1. do 31. prosinca 2035.**[...]

[...]

[...]

Države članice mogu odstupiti od tog roka ako su ispunjeni uvjeti iz članka 23. stavka 5.
3. **Opterećenje aglomeracije izraženo u p.e. obračunava se na temelju maksimalnog prosječnog tjednog opterećenja do kojeg je došlo u toj aglomeraciji tijekom godine, isključujući neuobičajene situacije poput obilnih kiša. Izračun opterećenja izraženog u p.e. koje podliježe pročišćavanju u uređaju za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda temelji se također na maksimalnom prosječnom tjednom opterećenju;**
4. [...] Sabirni sustavi ispunjavaju zahtjeve utvrđene u Prilogu I. dijelu A.

Članak 4.

Pojedinačni sustavi

1. [...] **Države članice mogu odstupiti** od članka 3. [...] **ako** uspostava sabirnog sustava ili **povezivanje s njime** nije opravdano jer ne bi proizvelo nikakvu korist za okoliš **ili zdravlje, nije tehnički izvedivo** ili bi podrazumijevalo prekomjerne troškove.

Ako odstupaju od članka 3., države članice osiguravaju da se pojedinačni sustavi za **prikupljanje, skladištenje i, ako je primjenjivo**, pročišćavanje komunalnih otpadnih voda („pojedinačni sustavi“) upotrebljavaju **u aglomeracijama s p.e. od 1250 i više ili u dijelovima tih aglomeracija.**

2. Države članice osiguravaju da se pojedinačni sustavi projektiraju, vode i održavaju na način kojim se [...] **postigne** ista razina **zaštite okoliša** [...] kao i za sekundarno i tercijarno pročišćavanje iz članaka 6. i 7.
3. Države članice osiguravaju da **pojedinačni sustavi koji se upotrebljavaju u aglomeracijama s p.e. od 1250 i više** [...] budu registrirani u [...] **nacionalnom, regionalnom ili lokalnom** registru te da odgovarajuće tijelo **ili drugo tijelo ovlašteno na nacionalnoj, regionalnoj ili lokalnoj razini** provodi redovite inspekcijske preglede **ili druge oblike redovitih provjera ili kontrole** tih sustava, **na temelju pristupa temeljenog na riziku.**

[...] 4. Komisija je ovlaštena za donošenje [...] **provedbenih akata** [...] **kako bi osigurala ujednačenu primjenu ove Direktive utvrđivanjem** minimalnih zahtjeva [...] za:

- (a) projektiranje, rad i održavanje pojedinačnih sustava **iz stavaka 1. i 2. i;**
- (b) [...] redovite inspekcijske preglede iz stavka [...] **3., na temelju pristupa koji se temelji na procjeni rizika** [...].

Ti provedbeni akti donose se [Ured za publikacije: unijeti datum = 24 mjeseca od stupanja na snagu ove Direktive] u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 28. stavka 2.

- [...] **5.** Države članice koje upotrebljavaju pojedinačne sustave za **prikupljanje i/ili** pročišćavanje više od 2 % opterećenja komunalnih otpadnih voda **na nacionalnoj razini** iz aglomeracija s p.e. od 2000 i više dostavljaju Komisiji [...] obrazloženje za upotrebu pojedinačnih sustava u svakoj aglomeraciji. U tom se obrazloženju:
- (a) dokazuje da su ispunjeni uvjeti za upotrebu pojedinačnih sustava iz stavka 1.;
 - (b) opisuju mjere provedene u skladu sa stavcima 2. i 3.;
 - (c) dokazuje usklađenost s minimalnim zahtjevima iz stavka [...] 4. ako je Komisija izvršila svoju [...] **provedbenu** ovlast na temelju tog stavka.
- [...] **6.** Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuje format za dostavljanje informacija iz stavka [...] 5. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 28. stavka 2. **Komisija dostavlja format do [Ured za publikacije: unijeti datum = 24 mjeseca od stupanja na snagu ove Direktive].**

Članak 5.

Integrirani planovi upravljanja komunalnim otpadnim vodama

1. Države članice do 31. prosinca [...] **2035.** osiguravaju uspostavu integriranog plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama za **područja odvodnje** aglomeracija s p.e. od 100 000 i više.
2. Države članice do 31. prosinca [...] **2030.** utvrđuju popis aglomeracija s p.e. od 10 000 do 100 000 na koje se, s obzirom na povijesne podatke, **modeliranje** i najsuvremenije klimatske projekcije **te pritiske i procjenu učinaka provedenu u okviru plana upravljanja riječnim slivom**, primjenjuje jedan ili više sljedećih uvjeta:
 - (a) [...] prelijevanje **kanalizacijskih** voda [...] predstavlja rizik za okoliš ili zdravlje ljudi;
 - (b) [...] prelijevanje **kanalizacijskih** voda čini više od [...] **3 %** godišnjeg opterećenja prikupljenih komunalnih otpadnih voda **parametara iz Priloga I. tablice 1. i, prema potrebi, tablice 2.,** izračunano u uvjetima **protoka** tijekom suhog vremena [...];
 - (c) [...] prelijevanje **kanalizacijskih** voda [...] sprječava ispunjavanje bilo kojeg od sljedećeg:
 - i. zahtjeva utvrđenih na temelju članka 5. Direktive (EU) 2020/2184;
 - ii. zahtjeva iz članka 5. stavka 3. Direktive 2006/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁸;

³⁸ Direktiva 2006/7/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 15. veljače 2006. o upravljanju kvalitetom vode za kupanje i stavljanju izvan snage Direktive 76/160/EEZ (SL L 64, 4.3.2006., str. 37).

- iii. zahtjeva iz članka 3. Direktive 2008/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća³⁹;
- iv. ciljeva zaštite okoliša iz članka 4. Direktive 2000/60/EZ;
- v. **zahtjeva utvrđenih na temelju članka 3. Direktive 2006/118/EZ⁴⁰.**

(d) utvrđene su relevantne točke u odvojenim kanalizacijskim sustavima na kojima se očekuje da će gradsko površinsko otjecanje biti onečišćeno u tolikoj mjeri da se njegovo ispuštanje u prihvatne vode može smatrati rizikom za okoliš ili zdravlje ljudi ili spriječiti ispunjenje bilo koje od direktiva navedenih u točki (c).

Države članice preispituju popis iz prvog podstavka svakih [...] šest godina nakon njegova sastavljanja i prema potrebi ga ažuriraju.

- 3. Države članice do 31. prosinca [...] **2040.** osiguravaju uspostavu integriranog plana upravljanja komunalnim otpadnim vodama za **područja odvodnje** aglomeracija iz stavka 2.
- 4. Integrirani planovi upravljanja komunalnim otpadnim vodama na zahtjev se stavljaju na raspolaganje Komisiji.
- 5. Integrirani planovi upravljanja komunalnim otpadnim vodama uključuju barem elemente utvrđene u Prilogu V.

³⁹ Direktiva 2008/105/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 16. prosinca 2008. o standardima kvalitete okoliša u području vodne politike i o izmjeni i kasnijem stavljanju izvan snage direktiva Vijeća 82/176/EEZ, 83/513/EEZ, 84/156/EEZ, 84/491/EEZ, 86/280/EEZ i izmjeni Direktive 2000/60/EZ Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 348, 24.12.2008., str. 84).

⁴⁰ Direktiva 2006/118/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. o zaštiti podzemnih voda od onečišćenja i pogoršanja stanja.

6. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata **kako bi osigurala ujednačenu primjenu ovog članka, i to utvrđivanjem:**
- (a) [...] metodologija za utvrđivanje mjera iz Priloga V. točke 3.;
 - (b) [...] metodologija za određivanje alternativnih pokazatelja za provjeru je li postignut okvirni cilj smanjenja onečišćenja iz Priloga V. točke 2. podtočke (a);
 - (c) [...] formata u kojem se integrirani planovi upravljanja komunalnim otpadnim vodama moraju staviti na raspolaganje Komisiji ako se to zahtijeva u skladu sa stavkom 4.

Ti provedbeni akti donose se [**Ured za publikacije: unijeti datum = 24 mjeseca od stupanja na snagu ove Direktive**] u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 28. stavka 2.

7. Države članice osiguravaju da se integrirani planovi upravljanja komunalnim otpadnim vodama preispituju **barem** svakih [...] **šest** godina nakon njihova uspostavljanja i prema potrebi ažuriraju. **Nakon ažuriranja popisa iz stavka 2., države članice osiguravaju uspostavu integriranih planova upravljanja za aglomeracije u roku od šest godina od njihova uvrštenja na taj popis.**

Članak 6.

Sekundarno pročišćavanje

1. [...] Države članice osiguravaju da **ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji opslužuju aglomeracije s p.e. od 2000 i više** [...] prije ispuštanja u prihvatne vode ispunje odgovarajuće zahtjeve za sekundarno pročišćavanje [...] navedene u Prilogu I. dijelu B i tablici 1., u skladu s metodama za praćenje i procjenu rezultata utvrđenima u Prilogu I. dijelu D.

Za aglomeracije s p.e. od 2000 do 10 000 koje ispuštaju u obalne [...] vode kako su definirane u Direktivi 2000/60/EZ i koje primjenjuju odgovarajuće pročišćavanje u skladu s člankom 7. Direktive Vijeća 91/271/EEZ [Ured za publikacije: unijeti datum = datum stupanja na snagu ove Direktive], obveza utvrđena u prvom stavku ne primjenjuje se do 31. prosinca [...] 2035.

Za aglomeracije koje ispuštaju u manje osjetljiva područja iz članka 6. stavka 1. Direktive Vijeća 91/271/EEZ [Ured za publikacije: unijeti datum = datum stupanja na snagu ove Direktive], obveze utvrđene u prvom stavku primjenjuju se počevši od [Ured za publikacije: unijeti datum = posljednji dan dvanaeste godine nakon stupanja na snagu ove Direktive].

2. [...] Države članice osiguravaju da **ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji opslužuju aglomeracije s p.e. od 1250 do 2000 do 31. prosinca 2035.** [...] prije ispuštanja u prihvatne vode [...] ispunje odgovarajuće zahtjeve za sekundarno pročišćavanje navedene u Prilogu I. dijelu B i tablici 1., u skladu s metodama za praćenje i procjenu rezultata utvrđenima u Prilogu I. dijelu D [...].

Države članice mogu odstupiti od tog roka ako su ispunjeni uvjeti iz članka 23. stavka 5.

3. [...]Ispuštanja komunalnih otpadnih voda u vode koje se nalaze u visokim planinskim regijama (iznad 1500 m nadmorske visine), u kojima je zbog niskih temperatura teško primijeniti učinkovito biološko pročišćavanje, ili ispuštanja u duboke morske vode iz aglomeracija s p.e. manjim od 150 000 u manje naseljenim najudaljenijim regijama, u kojima je zbog topografskih i geografskih značajki područja teško primijeniti učinkovito biološko pročišćavanje, mogu se podvrgnuti manje strogom pročišćavanju od onog propisanoga u stavku 1. do [Ured za publikacije: unijeti datum = posljednji dan dvadesete godine nakon stupanja na snagu Direktive], pod uvjetom da se detaljnim studijama dokaže da takva ispuštanja ne utječu negativno na okoliš i zdravlje ljudi te da se njima prihvatne vode ne sprečavaju da ispune relevantne ciljeve u pogledu kvalitete i relevantne odredbe drugog relevantnog zakonodavstva Unije.

[...]

Članak 7.

Tercijarno pročišćavanje

1. Do 31. prosinca [...] **2035.** države članice osiguravaju da se ispuštanja iz 50 % uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji pročišćavaju opterećenje s p.e.[...] od **150 000** i ne primjenjuju tercijarno pročišćavanje [Ured za publikacije: unijet datum = datum stupanja na snagu ove Direktive] **prije ispuštanja u prihvatne vode [...] ispune relevantne zahtjeve za [...] tercijarno pročišćavanje u skladu s Prilogom I. dijelom B i tablicom 2. [...]**

Do 31. prosinca [...] **2040.** države članice osiguravaju da svi uređaji za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji pročišćavaju opterećenje s p.e. [...] od **150 000** i više [...] **prije ispuštanja u prihvatne vode ispune relevantne zahtjeve za terciarno pročišćavanje iz Priloga I. dijela B i tablice 2.** [...]

2. Do 31. prosinca [...] **2027.** države članice sastavljaju popis područja na svojem državnom području koja su osjetljiva na eutrofikaciju i taj popis ažuriraju svakih [...] **šest** godina, počevši od 31. prosinca [...] **2033.**

Popis iz prvog podstavka uključuje područja utvrđena u Prilogu II.

Zahtjev iz prvog podstavka ne primjenjuje se ako država članica provodi terciarno pročišćavanje u skladu s [...] **Prilogom I. dijelom B i tablicom 2.** na cijelom svojem državnom području.

3. [...] [...] **Države članice osiguravaju da ispuštanja iz aglomeracija s p.e. od 10 000 i više ispune odgovarajuće zahtjeve za terciarno pročišćavanje utvrđene u Prilogu I. dijelu B i tablici 2. prije ispuštanja u područja s popisa iz stavka 2. do:**

- (a) **31. prosinca 2033. za 20 % tih aglomeracija;**
- (b) **31. prosinca 2039. za 60 % tih aglomeracija;**
- (c) **31. prosinca 2045. za sve aglomeracije.**

Države članice mogu odstupiti od rokova iz članka 7. stavka 3. ako su ispunjeni uvjeti iz članka 23. stavka 5. Međutim, uređaji za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji pročišćavaju opterećenje s p.e. od 150 000 i više i dalje moraju ispuniti rokove utvrđene u članku 7. stavku 1.

- 3.a **Ispuštanja komunalnih otpadnih voda iz stavaka 1. i 3. ispunjavaju relevantne zahtjeve iz Priloga I. dijela B i tablice 2. u skladu s metodama za praćenje i procjenu rezultata utvrđenima u Prilogu I. dijelu D.**
- 3.b **Za uređaje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji su u izgradnji, u procesu opsežne obnove njihova terciarnog pročišćavanja ili su stavljeni u pogon nakon 31. prosinca 2020. i prije datuma stupanja na snagu ove Direktive, zahtjevi utvrđeni u**

članku 7. ove Direktive primjenjuju se najkasnije pet godina nakon rokova utvrđenih u stavcima 1. i 3.

4. [...]

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s postupkom iz članka 27. radi izmjene **metoda za praćenje i procjenu rezultata iz** Priloga I. [...] dijela [...] D kako bi se prilagodila tehnološkom i znanstvenom napretku.

5. Odstupajući od stavka [...] 3.[...], države članice mogu odlučiti da se pojedinačni uređaj za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda smješten na području s popisa iz stavka 2. izuzme od ispunjavanja uvjeta iz stavka [...] 3. [...] ako se može dokazati da je minimalni postotak smanjenja ukupnog opterećenja koje ulazi u uređaje za pročišćavanje otpadnih voda u tom području:
- (a) **najmanje 75 % za ukupni fosfor i najmanje 75 % za ukupni dušik od datuma stupanja na snagu ove Direktive;**
- ([...] b) 82,5 % za ukupni fosfor i 80 % za ukupni dušik do 31. prosinca [...] **2039.**;
- ([...] c) [...] **87,5 % za ukupni fosfor i [...] 82,5 % za ukupni dušik do 31. prosinca [...] 2045.**
6. Ispuštanja iz komunalnih uređaja za pročišćavanje s p.e. od 10 000 i više u području sliva područja osjetljivog na eutrofikaciju uključenog na popis iz stavka 2. podliježu i stavicima 3.[...] i 5.
7. Države članice osiguravaju da ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji se nalaze na području s popisa iz stavka 2. nakon jednog od redovitih ažuriranja popisa koji je propisan tim stavkom ispunjavaju zahtjeve utvrđene u stavku [...] 3. [...] u roku od sedam godina od uvrštenja na taj popis.

Članak 8.

Kvartarno pročišćavanje

1. [...] Države članice osiguravaju da [...] ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji pročišćavaju opterećenje s p.e. od [...] **200 000** i više [...] **prije ispuštanja u prihvatne vode ispune odgovarajuće zahtjeve za kvartarno pročišćavanje komunalnih otpadnih voda [...] navedene u Prilogu I. dijelu B i tablici 3., u skladu s metodama za praćenje i procjenu rezultata utvrđenima u Prilogu I. dijelu D, do:**
 - (a) **31. prosinca 2035. za ispuštanja iz 20 % tih uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda;**
 - (b) [...] 31. prosinca [...] **2040. [...] za ispuštanja iz 60 % tih uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda;**
 - (c) **31. prosinca 2045. za sva ispuštanja iz tih uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda.**
2. Države članice do 31. prosinca 2030. moraju sastaviti popis područja na svojem državnom području u kojima koncentracija ili akumulacija mikroonečišćujućih tvari **iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda** predstavlja [...] rizik za zdravlje ljudi ili okoliš. Države članice preispituju taj popis **2033. i nakon toga** svakih [...] **šest** godina te ga prema potrebi ažuriraju.

Popis iz prvog podstavka **temelji se na procjeni rizika za zdravlje ljudi ili okoliš koje ispuštanje mikroonečišćujućih tvari u komunalne otpadne vode predstavlja za [...]** sljedeća područja [...]:

- (a) vodna tijela koja se upotrebljavaju za zahvaćanje vode namijenjene za ljudsku potrošnju kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2020/2184;
- (b) vodu za kupanje obuhvaćenu područjem primjene Direktive 2006/7/EZ;
- (c) jezera kako su definirana u članku 2. točki 5. Direktive 2000/60/EZ;
- (d) rijeke kako su definirane u članku 2. točki 4. Direktive 2000/60/EZ ili druge vodene tokove za koje je omjer razrjeđivanja manji od 10;
- (e) područja u kojima se obavljaju aktivnosti akvakulture, kako su definirane u članku 4. točki 25. Uredbe (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća⁴¹;
- (f) područja u kojima je potrebno dodatno pročišćavanje kako bi se ispunili zahtjevi iz direktiva 2000/60/EZ, **2006/118/EZ** i 2008/105/EZ;
- (g) obalne vode kako su definirane u Direktivi 2000/60/EZ članku 2. točki 7.;**
- (h) prijelazne vode kako su definirane u Direktivi 2000/60/EZ članku 2. točki 6.;**
- i. morske vode kako su definirane u Direktivi 2008/56/EZ članku 3. točki 1.**

Procjena rizika iz drugog podstavka dostavlja se Komisiji na zahtjev.

⁴¹ Uredba (EU) br. 1380/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 11. prosinca 2013. o zajedničkoj ribarstvenoj politici, izmjeni uredaba Vijeća (EZ) br. 1954/2003 i (EZ) br. 1224/2009 i stavljanju izvan snage uredaba (EZ) br. 2371/2002 i (EZ) br. 639/2004 i Odluke Vijeća 2004/585/EZ (SL L 354, 28.12.2013., str. 22).

3. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuje format procjene rizika iz stavka 2. drugog podstavka i metoda koja će se koristiti za tu procjenu rizika. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 28. stavka 2.

4. [...] Države članice osiguravaju da [...] aglomeracije s p.e. od [...] 10 000 i [...] **više ispune zahtjeve za [...] kvartarno pročišćavanje navedene u Prilogu I. dijelu B i tablici 3. u skladu s metodama za praćenje i procjenu rezultata utvrđenima u Prilogu I. dijelu D prije ispuštanja u područja s popisa iz stavka 2. do:**

(a) **31. prosinca 2035. za 20 % tih aglomeracija;**

(b) **31. prosinca 2040. za 60 % tih aglomeracija;**

(c) **31. prosinca 2045. za sve aglomeracije.**

[...]

5.[...].

5. **Države članice osiguravaju da ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji se nalaze na području s popisa iz stavka 2. nakon jednog od redovitih ažuriranja popisa koji je propisan tim stavkom ispune zahtjeve utvrđene u stavku 4. te u Prilogu I. dijelu B i tablici 3. u roku od sedam godina od uvrštenja na taj popis, ali ne kasnije od rokova navedenih u stavku 4.**

Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s postupkom iz članka 27. radi izmjene **metoda za praćenje i procjenu rezultata iz** Priloga I. [...] dijela [...] D prema tehnološkom i znanstvenom napretku.

6. [...] [...] **Komisija** [...] **može** donijeti provedbene akte radi utvrđivanja metode praćenja i uzorkovanja koje države članice trebaju upotrebljavati kako bi u komunalnim otpadnim vodama utvrđivale prisutnost i količinu pokazatelja utvrđenih u Prilogu I. tablici 3. [...]. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 28. stavka 2.

Članak 9.

Proširena odgovornost proizvođača

1. Države članice poduzimaju mjere kako bi osigurale da su **do [Ured za publikacije: unijeti datum = posljednji dan treće godine nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive]** proizvođači koji na tržište stavljaju bilo koji od proizvoda navedenih u Prilogu III. obuhvaćeni proširenom odgovornošću proizvođača.

Takvim se mjerama osigurava da ti proizvođači pokrivaju:

- (a) pune troškove usklađivanja sa zahtjevima iz članka 8. uključujući troškove kvartarnog pročišćavanja komunalnih otpadnih voda radi uklanjanja mikroonečišćujućih tvari koji nastaju iz proizvoda koje stavljaju na tržište i njihovih ostataka, za praćenje mikroonečišćujućih tvari iz članka 21. stavka 1. točke (a); i
- (b) troškove prikupljanja i provjere podataka o proizvodima stavljenima na tržište; i
- (c) ostale troškove potrebne za izvršavanje proširene odgovornosti proizvođača.

2. Države članice izuzimaju proizvođače od proširene odgovornosti proizvođača iz stavka 1. ako mogu dokazati bilo što od sljedećeg:
 - (a) količina [...] **tvari sadržanih u proizvodima** koje stavljaju na tržište **Unije** manja je od [...] **1 tone** [...] godišnje;
 - (b) proizvodi koje stavljaju na tržište ne stvaraju mikroonečišćujuće tvari u otpadnim vodama na kraju njihova vijeka uporabe.
3. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata radi utvrđivanja detaljnih kriterija za ujednačenu primjenu uvjeta utvrđenih u stavku 2. točki (b) na određene kategorije proizvoda **i njihove rizičnosti**. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 28. stavka 2. **najkasnije [Ured za publikacije: unijeti datum = posljednji dan druge godine od datuma stupanja na snagu ove Direktive]**.
4. Države članice osiguravaju da proizvođači iz stavka 1. kolektivno ispunjavaju svoju proširenu odgovornost proizvođača. [...]

Države članice osiguravaju:

- (a) da su proizvođači iz stavka 1. dužni jednom godišnje organizacijama za odgovornost proizvođača dostaviti sljedeće:
 - i. godišnje količine proizvoda navedenih u Prilogu III. koje stavljaju na tržište u okviru svoje profesionalne djelatnosti;
 - ii. informacije o razini opasnosti proizvoda iz točke i. u otpadnim vodama na kraju njihova vijeka uporabe;
 - iii. prema potrebi, popis proizvoda izuzetih u skladu sa stavkom 2.;

- (b) da su proizvođači iz stavka 1. dužni financijski doprinijeti organizacijama za odgovornost proizvođača kako bi pokrili troškove koji proizlaze iz njihove proširene odgovornosti proizvođača;
- (c) da se doprinos svakog proizvođača iz točke (b) utvrđuje na temelju količina i razine rizičnosti u otpadnim vodama **tvori sadržanih u** proizvodima koji se stavljaju na tržište;
- (d) da se organizacije za odgovornost proizvođača podvrgavaju godišnjim neovisnim revizijama financijskog upravljanja, uključujući njihovu sposobnost pokrivanja troškova iz stavka 1. [...], kvalitetu i primjerenost informacija prikupljenih u skladu s točkom (a) te primjerenost doprinosa prikupljenih na temelju točke (b).

5. Države članice osiguravaju:

- (a) da su jasno definirane uloge i odgovornosti svih relevantnih sudionika, uključujući proizvođače iz stavka 1., organizacije za odgovornost proizvođača, privatne ili javne operatore uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda i lokalna nadležna tijela;
- (b) da su ciljevi gospodarenja komunalnim otpadnim vodama utvrđeni kako bi se poštovali zahtjevi i rokovi utvrđeni u članku 8. stavicima 1., 4. i 5. te svi drugi kvantitativni ili kvalitativni ciljevi koji se smatraju relevantnima za provedbu proširene odgovornosti proizvođača;
- (c) da je uspostavljen sustav izvješćivanja za prikupljanje podataka o proizvodima iz stavka 1. koje su proizvođači stavili na tržište države članice i podataka o kvartarnom pročišćavanju otpadnih voda, kao i drugih podataka relevantnih za potrebe točke (b) **ovog stavka.**

Članak 10.

Minimalni zahtjevi za organizacije za odgovornost proizvođača

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da svaka organizacija za odgovornost proizvođača osnovana na temelju članka 9. stavka 4.:
 - (a) ima jasno definiranu zemljopisnu pokrivenost koja je u skladu sa zahtjevima iz članka 8.;
 - (b) raspolaže potrebnim financijskim i organizacijskim resursima za ispunjavanje obveza proizvođača u pogledu proširene odgovornosti, **uključujući financijska jamstva za osiguravanje kontinuiteta kvartarnog pročišćavanja komunalnih otpadnih voda u skladu s člankom 8. ove Direktive u svim okolnostima;**
 - (c) javnosti stavlja na raspolaganje informacije o:
 - i. vlasništvu i članstvu;
 - ii. financijskim doprinosima koje plaćaju proizvođači;
 - iii. aktivnostima koje provodi svake godine, uključujući jasne informacije o iskorištavanju financijskih sredstava.

Pružanjem informacija javnosti u okviru ovog članka ne dovodi se u pitanje očuvanje povjerljivosti poslovno osjetljivih informacija u skladu s relevantnim pravom Unije i nacionalnim pravom.

Države članice osiguravaju da takve mjere uključuju nacionalni postupak priznavanja organizacija za odgovornost proizvođača kojim se potvrđuje njihova usklađenost sa zahtjevima iz ovog stavka prije njihove stvarne uspostave i početka operativnosti.

2. Države članice uspostavljaju odgovarajući okvir za praćenje i provedbu kako bi osigurale da organizacije za odgovornost proizvođača ispunjavaju svoje obveze, da se njihova financijska sredstva pravilno upotrebljavaju i da svi subjekti obuhvaćeni proširenom odgovornošću proizvođača dostavljaju pouzdane podatke nadležnim tijelima i, na zahtjev, organizacijama za odgovornost proizvođača.
3. Ako na državnom području države članice postoji više organizacija za odgovornost proizvođača, predmetna država članica za nadzor provedbe imenuje barem jedno tijelo neovisno o privatnim interesima ili to povjerava javnom tijelu.
4. Država članica osigurava da proizvođači s poslovnim nastanom na državnom području druge države članice koji stavljaju proizvode na njezino tržište:
 - (a) imenuju pravnu ili fizičku osobu s poslovnim nastanom na njezinu državnom području kao ovlaštenog predstavnika za potrebe ispunjavanja obveza proširene odgovornosti proizvođača na njezinu državnom području; ili
 - (b) poduzimaju mjere istovjetne točki (a).
5. Države članice osiguravaju redoviti dijalog među relevantnim dionicima uključenima u provedbu proširene odgovornosti proizvođača, uključujući proizvođače i distributere, organizacije za odgovornost proizvođača, privatne ili javne operatore uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, lokalna tijela i organizacije civilnog društva.
6. **Komisija do datuma stupanja na snagu ove Direktive osigurava organizaciju razmjene informacija, iskustava i najboljih praksi među državama članicama o provedbi članaka 9. i 10., a posebno o:**
 - (a) **mjerama za kontrolu uspostave, priznavanja i funkcioniranja organizacija za odgovornost proizvođača;**
 - (b) **mjerama za kontrolu usklađenosti proizvođača s njihovim obvezama definiranima u ovoj Direktivi;**

- (c) učinkovitoj provedbi:
 - i. pokrivanja svih troškova kako je navedeno u članku 9. stavku 1., i
 - ii. kontrole metoda za izračun doprinosâ proizvođača od strane organizacije za proširenu odgovornost proizvođača kako je navedeno u članku 9. stavku 4. točki (c);
- (d) izuzećima predviđenima u skladu s člankom 9.;
- (e) svim drugim pitanjima povezanima s djelotvornom provedbom članaka 9. i 10.

Komisija objavljuje rezultate razmjene informacija, iskustava i najboljih praksi o tim i drugim relevantnim aspektima te, prema potrebi, daje preporuke i/ili smjernice državama članicama.

Na temelju informacija koje su dostavile države članice Komisija utvrđuje i redovito ažurira popis zahtjeva za izuzeća koje su države članice primile od proizvođača na temelju članka 9. stavka 2. Taj se popis na zahtjev stavlja na raspolaganje nacionalnim nadležnim tijelima država članica.

Članak 11.

Energetska neutralnost [...]

1. Države članice osiguravaju da se energetske preglede, **kako su definirani u članku 2. točki 32. Direktive (EU) 2023/1791, operativnih** uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda i sabirnih sustava provode svake četiri godine. Ti pregledi [...] uključuju utvrđivanje potencijala za troškovno učinkovite **mjere za smanjenje** uporabe **energije i [...]** **unaprjeđenje** uporabe proizvodnje energije iz obnovljivih izvora, s posebnim naglaskom na utvrđivanju i iskorištavanju potencijala za proizvodnju bioplina, uz istodobno smanjenje emisija [...] **stakleničkih plinova**. Prvi se pregledi provode:
 - (a) do 31. prosinca [...] **2030.** za uređaje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji pročišćavaju opterećenje s p.e. od 100 000 i više te za sabirne sustave priključene na njih;
 - (b) do 31. prosinca [...] **2035.** za uređaje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji pročišćavaju opterećenje s p.e. od 10 000 do 100 000 i za sabirne sustave priključene na njih.
2. Države članice osiguravaju da **uređaji za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji pročišćavaju opterećenje s p.e. od 10 000 i više proizvode [...]** energiju iz obnovljivih izvora kako je definirana u članku 2. stavku 1. Direktive (EU) 2018/2001 [...], **posebno na temelju rezultata pregleda iz stavka 1.**

Tu energiju proizvode operatori uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, na lokaciji ili izvan nje. Iz vanjskih izvora može se kupiti najviše 30 % energije.

Države članice osiguravaju da na nacionalnoj razini ukupna godišnja energija iz obnovljivih izvora proizvedena u uređajima za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda ili energija kupljena na temelju drugog podstavka bude barem jednaka:

- (a) [...] **20 %** ukupne godišnje energije koju takvi uređaji potroše do 31. prosinca 2030.;
- (aa) 40 % ukupne godišnje energije koju takvi uređaji potroše do 31. prosinca 2035.;**
- (b) [...] **60 %** ukupne godišnje energije koju takvi uređaji potroše do 31. prosinca [...] **2040.**;
- (c) 100 % ukupne godišnje energije koju takvi uređaji potroše do 31. prosinca **2045.**

3. Komisija može donijeti provedbeni akt kojim se utvrđuju metode za procjenu toga jesu li ispunjeni ciljevi iz stavka 2. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 28. stavka 2.

Članak 12.

Prekogranična suradnja

1. Ako su vode u području nadležnosti države članice pod štetnim utjecajem ispuštanja komunalnih otpadnih voda iz druge države članice ili treće zemlje, država članica čije vode su pod utjecajem obavješćuje drugu državu članicu ili treću zemlju i Komisiju o bitnim činjenicama.

U slučaju slučajnog onečišćenja koje može znatno utjecati na nizvodna vodna tijela ta se obavijest upućuje odmah.

Države članice na koje se to odnosi surađuju kako bi utvrdile ta ispuštanja i mjere koje treba poduzeti na izvoru radi zaštite voda koje su pod utjecajem radi osiguranja usklađenosti s ovom Direktivom.

2. Države članice na koje se to odnosi obavješćuju Komisiju o svakoj suradnji iz stavka 1. Komisija sudjeluje u takvoj suradnji na zahtjev predmetnih država članica.

Članak 13.

Lokalni klimatski uvjeti

Države članice osiguravaju da se uređaji za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda izgrađeni radi ispunjenja zahtjeva iz članaka 6., 7., i 8. projektiraju, izgrade, vode i održavaju kako bi se osigurala dovoljna provedba u svim normalnim lokalnim klimatskim uvjetima. Pri konstruiranju uređaja, moraju se uzeti u obzir sezonske varijacije opterećenja.

Članak 14.

Ispuštanja otpadnih voda koje nisu iz kućanstava

1. Države članice osiguravaju da ispuštanja otpadnih voda koje nisu iz kućanstava u sabirne sustave i uređaje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda podliježu prethodnim **propisima i/ili** posebnim odobrenjima nadležnog tijela ili odgovarajućeg tijela.

Tim prethodnim propisima i/ili posebnim odobrenjima osigurava se ispunjavanje zahtjeva u pogledu kvalitete vode utvrđenih u drugom zakonodavstvu Unije i, prema potrebi, praćenje kvalitete i količine relevantnih ispuštanja otpadnih voda koje nisu iz kućanstava.

Ako su predviđeni prethodni propisi i/ili posebna odobrenja za ispuštanja u sabirne sustave i uređaje za pročišćavanje otpadnih voda, države članice osiguravaju da nadležno tijelo:

- (a) prije izdavanja posebnih odobrenja provodi savjetovanja **i obavještuje** operatore sabirnih sustava i uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda u koje se ispuštaju otpadne vode koje nisu iz kućanstava;
- (b) **na zahtjev** omogućuje operatorima sabirnih sustava i uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji primaju ispuštanje otpadnih voda koje nisu iz kućanstava da dobiju uvid u posebna odobrenja izdana u njihovim područjima sliva [...].
- (c) **ako su za ispuštanja u sabirne sustave i uređaje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda predviđeni prethodni propisi, države članice prije donošenja prethodnih propisa osiguravaju savjetovanje s operatorima sabirnih sustava i uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda u koje se ispuštaju otpadne vode koje nisu iz kućanstava.**

2. Države članice **osiguravaju da nadležna tijela ili odgovarajuća tijela** poduzmu odgovarajuće mjere, uključujući preispitivanje **prethodnih propisa i/ili** posebnih odobrenja, kako bi utvrdile, spriječile i u najvećoj mogućoj mjeri smanjile izvore onečišćenja u otpadnim vodama koje nisu iz kućanstava iz stavka 1. **ovog članka** ako dođe do bilo koje od sljedećih situacija:

- (a) zabilježene su onečišćujuće tvari na ulazima i izlazima uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda u okviru praćenja iz članka 21. stavka 3.;
- (b) mulj nastao pročišćavanjem komunalnih otpadnih voda treba se upotrebljavati u skladu s Direktivom Vijeća 86/278/EEZ⁴²;

⁴² Direktiva Vijeća 86/278/EEZ od 12. lipnja 1986. o zaštiti okoliša, posebno tla, kod upotrebe mulja iz uređaja za pročišćavanje otpadnih voda u poljoprivredi (SL L 181, 4.7.1986., str. 6).

- (c) pročišćene komunalne otpadne vode treba ponovno upotrijebiti u skladu s Uredbom (EU) 2020/741;
 - (d) prihvatne vode se upotrebljavaju za zahvaćanje vode namijenjene za ljudsku potrošnju kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2020/2184;
 - (e) onečišćenje otpadnih voda koje nisu iz kućanstava i ispuštaju se u sabirni sustav ili uređaj za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda predstavlja rizik za rad tog sustava ili uređaja.
3. **Prethodni propisi i posebna odobrenja iz ovog članka** stavka 1. ispunjavaju zahtjeve utvrđene u Prilogu I. dijelu C. Komisija je ovlaštena za donošenje delegiranih akata u skladu s postupkom iz članka 27. radi izmjene Priloga I. dijela C radi njegove prilagodbe tehničkom i znanstvenom napretku u području zaštite okoliša.
4. Posebna odobrenja iz stavka 1. preispituju se i prema potrebi usklađuju barem svakih [...] **deset godina.**

Prethodni propisi iz stavka 1. preispituju se u pravilnim vremenskim razmacima i prema potrebi usklađuju.

Ako se svojstva otpadnih voda koje nisu iz kućanstava, uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda ili prihvatnog vodnog tijela znatno promijene, posebna odobrenja preispituju se i usklađuju s tim promjenama.

Članak 15.

Ponovna uporaba vode i ispuštanje komunalnih otpadnih voda

1. Države članice [...] **prema potrebi** promiču ponovnu uporabu pročišćenih otpadnih voda iz [...] uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda. Ako se pročišćene **komunalne** otpadne vode ponovno upotrebljavaju za poljoprivredno navodnjavanje, one su u skladu sa zahtjevima utvrđenima na temelju Uredbe (EU) 2020/741.

Ako se pročišćene komunalne otpadne vode ponovno upotrebljavaju za poljoprivredno navodnjavanje, države članice mogu odstupiti od zahtjeva za terciarno pročišćavanje iz Priloga I. tablice 2. za udio pročišćenih komunalnih otpadnih voda koji je isključivo namijenjen ponovnoj uporabi u poljoprivrednom navodnjavanju ako se može dokazati sve od sljedećega:

- (a) **sadržaj hranjivih tvari u ponovno upotrijebljenom udjelu pročišćenih komunalnih otpadnih voda ne premašuje potrebe ciljanih usjeva; i**
 - (b) **ne postoje rizici za okoliš, posebno u vezi s eutrofikacijom voda u istom slivu; te nema rizika za zdravlje ljudi, posebno povezanih s patogenim organizmima, i**
 - (c) **uređaj za pročišćavanje ima dovoljno kapaciteta za pročišćavanje ili skladištenje komunalnih otpadnih voda kako bi se izbjeglo ispuštanje u prihvatne vode koje ne ispunjava zahtjeve iz Priloga I. dijela B i tablice 2. u skladu s kontrolnim metodama utvrđenima u Prilogu I. dijelu D.**
2. Države članice osiguravaju da **barem sva** ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda **s p.e. od 1250 i više** podliježu **prethodnim propisima i/ili** posebnim odobrenjima. Takvim se **propisima i/ili** odobrenjima osigurava ispunjavanje zahtjeva utvrđenih u Prilogu I. dijelu B.

3. **Prethodni propisi i/ili** posebna odobrenja iz stavka 2. preispituju se barem svakih [...] **deset** godina i po potrebi prilagođavaju. **Odredbe posebnih odobrenja ažuriraju se u slučajevima u kojima se značajno promijene svojstva ulaznih komunalnih otpadnih voda ili ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda ili prihvatnog vodnog tijela, kako bi se osiguralo da su zahtjevi utvrđeni u Prilogu I. dijelu B i dalje ispunjeni.**
4. **Države članice poduzimaju sve potrebne mjere za prilagodbu svojih infrastruktura za prikupljanje i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda kako bi odgovorile na povećano opterećenje otpadnih voda iz kućanstava, uključujući, prema potrebi, izgradnju nove infrastrukture. Kada države članice tako postupaju, smatra se da ispunjavaju okolišne ciljeve utvrđene u članku 4. Direktive 2000/60/EZ, ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:**
- (a) **za izgradnju ili proširenje uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda kako bi se pročistila povećana opterećenja ili na drugi način neobrađena opterećenja otpadnih voda iz kućanstava potrebno je prethodno odobrenje u skladu s ovom Direktivom;**
 - (b) **koristi uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda iz točke (a) ne mogu se zbog tehničke izvedivosti ili nerazmjernih troškova ostvariti drugim sredstvima, što uključuje razmatranje alternativnih točaka ispuštanja za uređaje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda, kojima bi se doprinijelo postizanju okolišnih ciljeva iz članka 4. Direktive 2000/60/EZ;**

- (c) sve tehnički izvedive mjere ublažavanja poduzete su kako bi se negativni učinci uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda na zahvaćena vodna tijela sveli na najmanju moguću mjeru, uključujući, ako je to potrebno, strože zahtjeve pročišćavanja od onih koji su se primjenjivali prije povećanja opterećenja otpadnih voda iz kućanstava, s ciljem ispunjavanja zahtjeva direktiva iz Priloga I. dijela B točke 6.;
- (d) provedene su sve tehnički izvedive mjere ublažavanja kako bi se na najmanju moguću mjeru sveo negativan učinak drugih aktivnosti koje uzrokuju slične pritiske u istim vodnim tijelima.

Ako je neuspjeh u sprečavanju pogoršanja ili neuspjeh u ostvarivanju ciljeva iz članka 4. Direktive 2000/60/EZ u tijelu površinske vode rezultat odobrenja iz točke (a), ta se odobrenja iz točke (a) posebno navode, a prethodno navedeni uvjeti obrazlažu u planovima upravljanja riječnim slivovima, koji se zahtijevaju na temelju članka 13. Direktive 2000/60/EZ.

Članak 16.

Biorazgradive otpadne vode koje nisu iz kućanstava

1. Države članice utvrđuju zahtjeve za ispuštanje biorazgradivih otpadnih voda koje nisu iz kućanstava koji su primjereni prirodi dotične industrije i kojima se osigurava barem ista razina zaštite okoliša kao i zahtjevima utvrđenima u Prilogu I. [...] **dijelu B.**

2. Zahtjevi navedeni u stavku 1. **ovog članka** primjenjuju se samo ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- (a) otpadne vode potječu iz uređaja koji pročišćavaju opterećenje od 4000 p.e. i više, a pripadaju industrijskim sektorima navedenima u Prilogu IV., a u kojima se ne obavlja nijedna od aktivnosti navedenih u Prilogu I. Direktivi 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća⁴³;
 - (b) otpadne vode ne ulaze u uređaj za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda prije ispuštanja u prihvatne vode („izravno ispuštanje”).

Članak 17.

Nadzor komunalnih otpadnih voda

1. [...]

⁴³ Direktiva 2010/75/EU Europskog parlamenta i Vijeća od 24. studenoga 2010. o industrijskim emisijama (integrirano sprečavanje i kontrola onečišćenja) (SL L 334, 17.12.2010., str. 17).

1. Države članice [...] uspostavljaju nacionalni sustav za [...] suradnju i koordinaciju tijela nadležnih za javno zdravlje i tijela nadležnih za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda u odnosu na:
 - (a) utvrđivanje [...] **relevantnih** parametara javnog zdravlja [...] koje treba pratiti **barem na ulazu u uređaje za pročišćavanje** [...] komunalnih otpadnih voda, **uključujući primjerice sljedeće parametre:**
 - (i) **virus SARS-CoV-2 i njegove varijante;**
 - (ii) **virus dječje paralize;**
 - (iii) **virus gripe;**
 - (iv) **nove patogene;**
 - (v) **sve druge parametre javnog zdravlja koje nacionalna nadležna tijela smatraju relevantnima.**
 - (b) određivanje lokacije i učestalosti uzorkovanja i analize komunalnih otpadnih voda za svaki parametar javnog zdravlja utvrđen u skladu s [...]točkom (a), [...] **čime se u obzir uzimaju** dostupni zdravstveni podaci i potrebe u pogledu podataka o javnom zdravlju i, prema potrebi, lokalne epidemiološke situacije;
 - (c) organiziranje odgovarajućeg i pravodobnog priopćavanja rezultata praćenja tijelima nadležnim za javno zdravlje i platformama Unije, ako su takve platforme dostupne **i u skladu s primjenjivim pravom o zaštiti osobnih podataka.**

[...] 2. Ako tijelo nadležno za javno zdravlje u državi članici proglasi izvanredno stanje u području javnog zdravlja [...], [...] **parametri relevantni za javno zdravlje** prate se u komunalnim otpadnim vodama za [...] **reprezentativnu raspodjelu** nacionalne populacije, **u mjeri u kojoj se relevantni zdravstveni parametri nalaze u komunalnim otpadnim vodama.** [...] To se praćenje nastavlja sve dok [...] nadležno tijelo ne proglasi da je izvanredno stanje u području javnog zdravlja [...] završilo **ili tijekom duljeg razdoblja ako isto nadležno tijelo to smatra korisnim za druge svrhe.**

Kako bi utvrdilo je li došlo do izvanrednog stanja u području javnog zdravlja, nadležno tijelo [...] uzima u obzir odluke Komisije donesene na temelju članka 23. stavka 1. Uredbe (EU) 2022/2371 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁴, procjene Europskog centra za sprečavanje i kontrolu bolesti, odluka Svjetske zdravstvene organizacije (SZO) donesenih u skladu s međunarodnim zdravstvenim propisima [...] ⁴⁵.

[...] 3. Za aglomeracije s p.e. od 100 000 i više države članice do [...] [**Ured za publikacije: unijeti datum = posljednji dan treće godine nakon datuma donošenja provedbenog akta iz sljedećeg podstavka**] osiguravaju praćenje antimikrobne rezistencije [...] u komunalnim otpadnim vodama. [...] [...].

⁴⁴ Uredba (EU) 2022/2371 Europskog parlamenta i Vijeća od 23. studenoga 2022. o ozbiljnim prekograničnim prijetnjama zdravlju i o stavljanju izvan snage Odluke br. 1082/2013/EU. (SL L 314, 6.12.2022., str. 26–63).

⁴⁵ [...]

Komisija do [Ured za publikacije: unijeti datum = posljednji dan druge godine nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive] [...] donosi provedbene akte u skladu s postupkom iz članka 28. stavka 2. kako bi osigurala [...] ujednačenu primjenu ove Direktive utvrđivanjem **minimalne učestalosti uzorkovanja i usklađene metodologije za mjerenje antimikrobne rezistencije u komunalnim otpadnim vodama.**

[...] 4. Rezultati praćenja iz ovog članka dostavljaju se u skladu s člankom 22. stavkom 1. točkom (g).

Članak 18.

Procjena i kontrola rizika

1. Države članice do [...] **31. prosinca 2027.** utvrđuju i **procjenjuju** rizike za okoliš i zdravlje ljudi uzrokovane ispuštanjem komunalnih otpadnih voda te barem one povezane sa sljedećim:
 - (a) kvalitetom vodnog tijela koje se upotrebljava za zahvaćanje vode namijenjene za ljudsku potrošnju kako je definirana u članku 2. točki 1. Direktive (EU) 2020/2184;
 - (b) kvalitetom vode za kupanje obuhvaćene područjem primjene Direktive 2006/7/EZ;
 - [...]
 - ([...] c) kvalitetom vodnog tijela u kojem se obavljaju aktivnosti akvakulture kako su definirane u članku 4. točki 25. Uredbe (EU) br. 1380/2013;
 - (d) **stanjem prihvatnog tijela podzemnih voda kako je definirano u članku 2. Direktive 2000/60/EZ, kao i svim drugim okolišnim ciljevima navedenima u članku 4. iste direktive za prihvatno tijelo podzemnih voda;**

- (e) **stanjem prihvatnog tijela površinskih voda kako je definirano u članku 2. Direktive 2000/60/EZ te svim drugim okolišnim ciljevima navedenima u članku 4. iste direktive za prihvatno tijelo površinskih voda.**

2. Ako su utvrđeni rizici u skladu sa stavkom 1., države članice donose odgovarajuće mjere za njihovo rješavanje, koje prema potrebi uključuju sljedeće mjere:

(aa) poduzimanje dodatnih mjera za sprečavanje i smanjenje onečišćenja otpadnih voda na izvoru kao dopuna mjerama iz članka 14. stavka 2.;

- (a) uspostavljanje sabirnih sustava u skladu s člankom 3. za aglomeracije s p.e. manjim od [...] **1250**;
- (b) primjenu sekundarnog pročišćavanja u skladu s člankom 6. na ispuštanja komunalnih otpadnih voda iz aglomeracija s p.e. manjim od [...] **1250**;
- (c) primjenu tercijarnog pročišćavanja u skladu s člankom 7. na ispuštanja komunalnih otpadnih voda iz aglomeracija s p.e. manjim od 10 000;
- (d) primjenu kvartarnog pročišćavanja u skladu s člankom 8. na ispuštanja komunalnih otpadnih voda iz aglomeracija s p.e. manjim od 10 000;
- (e) uspostavljanje integriranih planova upravljanja komunalnim otpadnim vodama u skladu s člankom 5. za aglomeracije s p.e. manjim od 10 000 i donošenje mjera iz Priloga V.;
- (f) primjenu strožih zahtjeva za pročišćavanje prikupljenih komunalnih otpadnih voda od zahtjeva utvrđenih u Prilogu [...] **I. [...] dijelu B.**

3. Utvrđivanje rizika u skladu sa stavkom 1. ovog članka preispituje se svakih [...] **šest godina u skladu s vremenskim rasporedom preispitivanja planova upravljanja riječnim slivovima izrađenih na temelju Direktive 2000/60/EZ, s početkom 31. prosinca 2033.** Sažetak utvrđenih rizika zajedno s opisom mjera donesenih u skladu sa stavkom 2. ovog članka uključuje se u **odgovarajuće planove upravljanja riječnim slivovima i** u nacionalne programe provedbe iz članka 23. i dostavlja Komisiji na zahtjev.

Članak 19.

Pristup sanitarnim uvjetima

Ne dovodeći u pitanje načela supsidijarnosti i proporcionalnosti, te uzimajući u obzir lokalne, regionalne i kulturne perspektive i okolnosti u pogledu sanitarnih uvjeta, države članice poduzimaju sve potrebne mjere za poboljšanje sanitarnih uvjeta za sve, posebno za ranjive i marginalizirane skupine.

U tu svrhu države članice do [...] **12. siječnja 2029.:**

- (a) identificiraju [...] osobe bez pristupa ili s ograničenim pristupom sanitarnim objektima, uključujući ranjive i marginalizirane skupine, te navode razloge za taj nedostatak pristupa;
- (b) procjenjuju mogućnosti za poboljšanje pristupa sanitarnim objektima za [...] **takve osobe;**
- (c) za sve aglomeracije s p.e. od 10 000 i više potiču uspostavu dovoljnog broja sanitarnih objekata u javnim prostorima koji su besplatno i, posebno za žene, sigurno dostupni **te osiguravaju informiranje javnosti.**

Članak 20.

Oporaba mulja i resursa

1. Države članice poduzimaju potrebne mjere kako bi osigurale da su postupci gospodarenja muljem u skladu s hijerarhijom otpada predviđenom u članku 4. Direktive 2008/98/EZ. Takvim se postupcima u najvećoj mogućoj mjeri povećavaju prevencija, **priprema za ponovnu uporabu**, [...] recikliranje **i druga materijalna oporaba** resursa te na najmanju moguću mjeru svode štetni utjecaji na okoliš.
2. Komisija je ovlaštena za donošenje [...] **provedbenih akata** [...] **radi osiguravanja ujednačene primjene ove Direktive utvrđivanjem** minimalnih stopa ponovne uporabe i recikliranja fosfora [...] iz mulja [...] **i iz komunalnih otpadnih voda koje se neće ponovno upotrebljavati na temelju odstupanja iz članka 15 stavka 1., uzimajući** [...] u obzir dostupne tehnologije, **resurse i gospodarsku održivost** u pogledu uporabe fosfora [...]. [...]. **Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 28. stavka 2.**

Članak 21.

Praćenje

1. Države članice osiguravaju da nadležna tijela, **odgovarajuća tijela ili operator uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda** prate:
 - (a) ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda [...] radi provjere pridržavanja zahtjeva iz Priloga I. **dijela B** u skladu s metodama za praćenje i procjenu rezultata utvrđenima u Prilogu I. dijelu D i; [...] [...] **među ostalim** opterećenja i koncentracije parametara navedenih u Prilogu I. dijelu B;

- (b) količine, sastav i odredište mulja, **uzimajući u obzir zahtjeve Direktive 86/278/EEZ za mulj namijenjen za uporabu u poljoprivredi;**
 - (c) [...] **ako se primjenjuje odstupanje iz članka 15. stavka 1., godišnje i mjesečne količine komunalnih otpadnih voda ponovno upotrijebljenih u poljoprivredi na koje se primjenjuje odstupanje iz članka 15. stavka 1.; sadržaj hranjivih tvari u udjelu koji se ponovno upotrebljava za poljoprivredno navodnjavanje i razdoblje tijekom kojeg se taj dio ponovno upotrebljava u usporedbi s mjesečnom potrebom za vodom i hranjivim tvarima usjeva na koje se odnose te ponovno upotrijebljene komunalne otpadne vode;**
 - (d) stakleničke plinove[...] **CO₂, N₂O, CH₄ koje ispuštaju uređaji za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda s[...] p.e. od 10 000 i više, i to upotrebom analiza, izračuna i, prema potrebi, modeliranja;**
 - (e) **energiju koju upotrebljavaju i proizvode uređaji za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda s p.e. od 10 000 i više.**
2. Za sve aglomeracije [...] iz članka 5. stavaka 1. i 3., države članice osiguravaju da nadležna tijela, [...] [...] [...] **odgovarajuća tijela ili operatori sabirnih sustava na relevantnim točkama provode reprezentativno praćenje prelijevanja kanalizacijskih voda u vodna tijela i ispuštanja uslijed gradskog površinskog otjecanja iz odvojenih sustava, kako bi mogli procijeniti koncentraciju i opterećenja parametara navedenih u Prilogu I. tablici 1. i, prema potrebi, tablici 2., kao i sadržaja mikroplastike i relevantnih onečišćujućih tvari. Države članice mogu upotrijebiti rezultate tog praćenja u svrhu modeliranja ako to smatraju primjerenim.**

3. Za sve aglomeracije s p.e. od [...] 10 000 i više države članice **osiguravaju da nadležna tijela, odgovarajuća tijela ili operatori uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda** na ulazima i izlazima u uređajima za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda prate koncentraciju i opterećenja u komunalnim otpadnim vodama za sljedeće elemente:
- (a) onečišćujuće tvari **za koje se očekuje da će biti pronađene u komunalnim otpadnim vodama**, navedene u:
 - i. prilogima VIII. i X. Direktivi 2000/60/EZ, Prilogu I. Direktivi 2008/105/EZ, Prilogu I. Direktivi 2006/118/EZ i Prilogu II. dijelu B Direktive 2006/118/EZ;
 - ii. Prilogu Odluci br. 2455/2001/EZ Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁶;
 - iii. Prilogu II. Uredbi (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća⁴⁷;
 - iv. prilogima I. i II. Direktivi 86/278/EEZ.
 - (b) parametre navedene u Prilogu III. dijelu B Direktive (EU) 2020/2184 ako se komunalne otpadne vode ispuštaju u području sliva iz članka 8. te direktive;
 - (c) prisutnost mikroplastike.

Onečišćujuće tvari navedene u točkama (a) i (b) mogu se isključiti iz praćenja na temelju ovog stavka ako se može dokazati, među ostalim na temelju rezultata praćenja, da nisu prisutne u komunalnim otpadnim vodama.

⁴⁶ Odluka br. 2455/2001/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 20. studenoga 2001. o popisu prioritetnih tvari u području vodne politike i o izmjeni Direktive 2000/60/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 331, 15.12.2001., str. 1).

⁴⁷ Uredba (EZ) br. 166/2006 Europskog parlamenta i Vijeća od 18. siječnja 2006. o osnivanju Europskog registra ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari i o izmjeni direktiva Vijeća 91/689/EEZ i 96/61/EZ (Tekst značajan za EGP) (SL L 33, 4.2.2006., str. 1).

Za sve aglomeracije s p.e. od 10 000 i više države članice osiguravaju da **nadležna tijela, odgovarajuća tijela ili operator uređaja za pročišćavanje otpadnih voda prema potrebi** prate prisutnost mikroplastike u mulju, **a posebno kada se ponovno upotrebljava u poljoprivredi.**

4. Učestalost praćenja iz [...] [...] stavka [...] **3.** sljedeća je:
- (a) barem dva uzorka godišnje s najviše [...] **sedam** mjeseci između uzimanja uzoraka za aglomeracije s [...] p.e. od **150 000** i [...] **više**;
 - (b) barem jedan uzorak svake [...] **dvije** godine za aglomeracije s p.e. od 10 000 do [...] **150 000.**

Učestalost praćenja može se u narednim godinama prepoloviti ako su rezultati praćenja onečišćujućih tvari iz stavka 3. ispod primjenjivih standarda kvalitete okoliša na temelju Direktive 2008/105/EZ tijekom prve tri uzastopne godine praćenja. Učestalost praćenja trebalo bi preispitati barem svake godine.

5. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata [...] kako bi osigurala ujednačenu primjenu ove Direktive utvrđivanjem metodologije za mjerenje emisija **stakleničkih plinova iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda i mikroplastike u komunalnim otpadnim vodama i mulju iz ovog članka. Komisija osigurava metodologije do [Ured za publikacije: unijeti datum = 24 mjeseca od datuma stupanja na snagu ove Direktive] u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 28. stavka 2.**

Članak 22.

Informacije o praćenju provedbe

1. Države članice uz pomoć Europske agencije za okoliš (EEA):
 - (a) do 31. prosinca [...] **2030.** uspostavljaju skup podataka koji sadržava informacije prikupljene u skladu s člankom 21., uključujući informacije o parametrima iz članka 21. stavka 1. točke (a) i rezultate ispitivanja s obzirom na kriterije za usklađenost uzoraka u skladu s vrijednostima parametara utvrđene u Prilogu I. dijelu D. te zatim taj skup podataka ažuriraju svake godine;
 - (b) do 31. prosinca [...] **2030.** uspostavljaju skup podataka u kojem se navodi postotak komunalnih otpadnih voda koje se prikupljaju i pročišćavaju u skladu s člankom 3. te zatim taj skup podataka ažuriraju svake godine;
 - (c) do 31. prosinca [...] **2030.** uspostavljaju skup podataka koji sadržava informacije o **provedbi** [...] članka 4. [...] **stavka 5.** i o postotku opterećenja komunalnih otpadnih voda iz aglomeracija s p.e. većim od 2000 koji se pročišćava u pojedinačnim sustavima te zatim taj skup podataka ažuriraju svake godine;
 - (d) do 31. prosinca [...] **2030.** uspostavljaju skup podataka koji sadržava informacije o broju prikupljenih uzoraka i broju uzoraka uzetih u skladu s Prilogom I. dijelom D koji nisu u skladu s parametarskim vrijednostima;
 - (e) do 31. prosinca [...] **2030.** uspostavljaju skup podataka koji sadržava informacije o emisijama stakleničkih plinova s raščlambom po različitim plinovima i o ukupnoj potrošenoj energiji i energiji iz obnovljivih izvora koju je proizveo svaki uređaj za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda s p.e. od 10 000 i više, kao i izračun postotka ostvarenja ciljeva iz članka 11. stavka 2. te zatim taj skup podataka ažuriraju svake godine;

- (f) do 31. prosinca [...] **2030.** uspostavljaju skup podataka koji sadržava informacije o mjerama poduzetima u skladu s točkom 3. Priloga V. te zatim taj skup podataka ažuriraju svake godine;
- (g) do 31. prosinca [...] **2030.** uspostavljaju skup podataka koji sadržava rezultate praćenja iz članka 17. stavaka 1. i [...] **3.** te zatim taj skup podataka ažuriraju svake godine;
- (h) do 31. prosinca [...] **2030.** uspostavljaju skup podataka koji sadržava popis područja osjetljivih na eutrofikaciju [...] te zatim taj skup podataka ažuriraju [...] **u skladu s člankom 7. stavkom 2.;**
- (i [...]) do 31. prosinca 2030. uspostavljaju skup podataka koji sadržava popis područja u kojima koncentracija ili akumulacija mikroonečišćujućih tvari predstavlja rizik za zdravlje ljudi ili okoliš [...] te zatim taj skup podataka ažuriraju [...] **u skladu s člankom 8. stavkom 2.;**
- (j) do 12. siječnja 2029. uspostavljaju skup podataka koji sadržava informacije o mjerama poduzetima za poboljšanje pristupa sanitarnim uvjetima u skladu s člankom 19., uključujući informacije o udjelu stanovništva koje ima pristup sanitarnim objektima te zatim taj skup podataka ažuriraju svakih šest godina.
- (k) **do 31. prosinca 2030. uspostavljaju skup podataka koji sadržava rezultate praćenja iz članka 21. stavka 1. točke (c) s usporedbom mjesečne potrebe za vodom i hranjivim tvarima usjeva na koje se odnosi ponovno upotrijebljeni udio pročišćenih komunalnih otpadnih voda iz članka 15. stavka 1. te nakon toga svake godine taj skup podataka ažuriraju .**

2. Države članice osiguravaju da Komisija i EEA imaju [...] pristup skupovima podataka iz stavka 1.
3. Informacije koje države članice dostavljaju u skladu s člankom 5. Uredbe (EZ) br. 166/2006 uzimaju se u obzir za izvješćivanje koje se zahtijeva na temelju ovog članka **za onečišćujuće tvari povezane s komunalnim otpadnim vodama.**

Kad je riječ o informacijama iz stavka 1., EEA omogućuje javnosti pristup relevantnim podacima putem Europskog registra ispuštanja i prijenosa onečišćujućih tvari uspostavljenog na temelju Uredbe (EZ) br. 166/2006.

4. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuje format informacija koje treba dostaviti u skladu sa stavkom 1. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 28. stavka 2. **Komisija dostavlja format do [Ured za publikacije: unijeti datum = posljednji dan prve godine od datuma stupanja na snagu ove Direktive].**

Članak 23.

Nacionalni program provedbe

1. Države članice do [Ured za publikacije: unijeti datum = posljednji dan [...] **35.** mjeseca nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive], utvrđuju nacionalni program provedbe ove Direktive.

Ti programi uključuju:

- a) procjenu razine provedbe članaka od 3. do 8.;
- b) utvrđivanje i planiranje ulaganja potrebnih za provedbu ove Direktive za svaku aglomeraciju, uključujući okvirnu financijsku procjenu i određivanje prioriteta tih ulaganja s obzirom na veličinu aglomeracije i **razinu** učinka nepročišćenih komunalnih otpadnih voda na okoliš **te povezane rizike za okoliš i zdravlje ljudi;**

- c) procjenu ulaganja potrebnih za obnovu, **nadogradnju ili zamjenu** postojeće infrastrukture za komunalne otpadne vode, uključujući sabirne sustave, na temelju [...] **tehničkog ili operativnog stanja** i trajanja razdoblja amortizacije;
- d) utvrđivanje ili barem naznaku potencijalnih izvora javnog financiranja, ako je to potrebno kako bi se dopunile korisničke naknade.
2. Do ...[Ured za publikacije: unijeti datum = posljednji dan **40.** mjeseca nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive] države članice Komisiji podnose svoje nacionalne programe provedbe, osim ako na temelju rezultata praćenja iz članka 21. dokažu da su u skladu s člancima od 3. do 8.
3. Države članice ažuriraju svoje nacionalne programe provedbe barem svakih [...] **šest** godina. Dostavljaju ih Komisiji do 31. prosinca, osim ako mogu dokazati da su u skladu s člancima od 3. do 8.
4. Komisija je ovlaštena za donošenje provedbenih akata kojima se utvrđuju metode i formati za podnošenje nacionalnih provedbenih programa. Ti provedbeni akti donose se **do [Ured za publikacije: unijeti datum = posljednji dan šestog mjeseca od stupanja na snagu ove Direktive]** u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 28. stavka 2.
5. **Države članice mogu u svoje prve nacionalne provedbene programe uključiti produljenje, za najviše šest godina, sljedećih rokova:**
- (a) **rokova iz članka 3. stavka 2. i/ili članka 6. stavka 2. ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:**
- i. **na dan [SL: molimo umetnuti datum = dan stupanja na snagu ove Direktive],**
- **manje od 50 % tih aglomeracija ima sabirne sustave te se na njihova ispuštanja ne primjenjuje sekundarno pročišćavanje na njihovu državnom području, u skladu s Prilogom I. dijelom B i tablicom 1. ili**

- manje od 50 % opterećenja komunalnih otpadnih voda u tim aglomeracijama prikuplja se u sabirnim sustavima te se na njihova ispuštanja ne primjenjuje sekundarno pročišćavanje na njihovu državnom području, u skladu s Prilogom I. dijelom B i tablicom 1.
- ii. nacionalni provedbeni program uključuje:
- broj aglomeracija s p.e. od 1250 do 2000 kojima nedostaje potpuni sabirni sustav i u kojima se ne primjenjuje sekundarno pročišćavanje na dan [Ured za publikacije: unijeti datum = dan stupanja na snagu Direktive]; i
 - plan u kojem se detaljno navode ulaganja potrebna za postizanje potpune usklađenosti za te aglomeracije u produljenim rokovima; i
 - tehničke ili gospodarske razloge kojima se opravdava produljenje rokova iz članka 3. stavka 2. i/ili članka 6. stavka 2.

Države članice koje su pristupile Uniji 2004. mogu u svoje prve nacionalne provedbene programe uključiti produljenje rokova iz članka 3. stavka 2. i/ili članka 6. stavka 2. za najviše 8 godina ako su ispunjeni svi uvjeti iz točke (a).

Države članice koje su pristupile Uniji nakon 2006. mogu u svoje prve nacionalne provedbene programe uključiti produljenje rokova iz članka 3. stavka 2. i/ili članka 6. stavka 2. za najviše 12 godina ako su ispunjeni svi uvjeti iz točke (a).

U svoj prvi nacionalni provedbeni plan države članice mogu uključiti produljenje rokova iz članka 3. stavka 2. i/ili članka 6. stavka 2. za najviše 8 godina, za aglomeracije u kojima se može dokazati da je postizanje potrebne infrastrukture posebno teško zbog potrebe za očuvanjem kulturne baštine. Nacionalni provedbeni program uključuje popis tih aglomeracija zajedno s obrazloženjem odstupanja i vremenskim okvirom za dovršetak potrebne infrastrukture u tim aglomeracijama.

- (b) rok za aglomeracije iz članka 7. stavka 3. ako su ispunjeni sljedeći uvjeti:
- i. najmanje 50 % tih aglomeracija ne primjenjuje tercijarno pročišćavanje u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Direktivi Vijeća 91/271/EEZ ili ne ispunjava zahtjeve iz tablice 2. [Ured za publikacije: unijeti datum = dan stupanja na snagu Direktive]; i
 - ii. nacionalni provedbeni program uključuje:
 - broj aglomeracija iz članka 7. stavka 3. koje ne primjenjuju tercijarno pročišćavanje u skladu sa zahtjevima utvrđenima u Direktivi Vijeća 91/271/EEZ [Ured za publikacije: unijeti datum = dan stupanja na snagu Direktive]; i
 - plan u kojem se detaljno navode ulaganja potrebna za postizanje potpune usklađenosti za te aglomeracije u produljenim rokovima; i
 - tehničke ili gospodarske razloge kojima se opravdava produljenje rokova iz članka 7. stavka 3.

Produljenje tih rokova proizvodi učinke samo ako su ispunjeni uvjeti iz prvog podstavka. Komisija obavješćuje države članice ako ti uvjeti nisu ispunjeni do [Ured za publikacije: unijeti datum = posljednji dan šestog mjeseca nakon isteka roka iz članka 23. stavka 2.].

Članak 24.

Informiranje javnosti

1. Države članice dužne su se pobrinuti da su primjerene i ažurirane informacije o prikupljanju i pročišćavanju komunalnih otpadnih voda [...] **za svaku aglomeraciju s p.e. većim od 1250 ili za svako relevantno administrativno područje** dostupne javnosti na internetu, na pristupačan i korisnicima prilagođen način. Te informacije uključuju barem podatke navedene u Prilogu VI.

Informacije iz stavka 1. na obrazložen zahtjev pružaju se i drugim sredstvima.

2. Osim toga, **u slučaju povrata troškova u cijelosti ili djelomično putem sustava vodnih naknada**, države članice osiguravaju da sva [...] **kućanstva u aglomeracijama s p.e. većim od 10 000, i po mogućnosti većim od 1250**, koja su priključena na sabirne sustave redovito, a najmanje jednom godišnje, u naprimjerenijem **i lako dostupnom** obliku, [...] **primjerice** na računu ili putem **digitalnih sredstava kao što su** pametne aplikacije **ili internetske stranice**, a da to ne moraju zatražiti, dobivaju sljedeće informacije:

- (a) informacije o usklađenosti prikupljanja i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda s člancima 3., 4., 6., 7. i 8., uključujući usporedbu stvarnih ispuštanja onečišćujućih tvari u prihvatne vode s graničnim vrijednostima utvrđenima u tablicama 1., 2. i 3. Priloga I.;
- (b) količinu ili procijenjenu količinu prikupljenih i pročišćenih komunalnih otpadnih voda po godini ili obračunskom razdoblju za kućanstvo ili povezani subjekt izraženu u kubičnim metrima, zajedno s [...] kretanjima i cijenom prikupljanja i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda za [...] **to** kućanstvo (trošak po litri i kubičnom metru);
- (c) usporedbu godišnje količine [...] prikupljenih i pročišćenih komunalnih otpadnih voda za kućanstvo i naznaku prosječne količine po kućanstvu u dotičnoj aglomeraciji;
- (d) poveznicu na internetski sadržaj iz stavka 1.

Ako informacije o pojedinačnoj uporabi nisu dostupne, navedene informacije iz točaka od (a) do (d) pružit će se na razini aglomeracije na način prilagođen korisnicima putem internetskih stranica ili pametne aplikacije.

3. Komisija može donijeti delegirane akte u skladu s postupkom utvrđenim u članku 27. radi izmjene stavka 2. **ovog članka** i Priloga VI. ažuriranjem informacija koje treba pružiti javnosti na internetu i [...] **kućanstvima** povezanim sa sustavima za prikupljanje kako bi se ti zahtjevi prilagodili tehničkom napretku i dostupnosti podataka u tom području.

4. Komisija može donijeti provedbene akte kojima se određuju format i metode predstavljanja informacija koje treba dostaviti u skladu sa stavcima 1. i 2. Ti se provedbeni akti donose u skladu s postupkom ispitivanja iz članka 28. stavka 2.

Članak 25.

Pristup pravosuđu

1. Države članice osiguravaju da, u skladu s dotičnim nacionalnim pravnim sustavom, pripadnici zainteresirane javnosti imaju pristup postupku preispitivanja pred sudom ili drugim zakonski utemeljenim neovisnim i nepristranim tijelom kako bi osporili materijalnu ili postupovnu zakonitost odluke, postupka ili propusta podložno člancima 6., 7. ili 8. ove Direktive ako je ispunjen barem jedan od sljedećih uvjeta:
 - (a) dovoljno su zainteresirani;
 - (b) mogu dokazati povredu prava, ako upravno postupovno pravo države članice to zahtijeva kao preduvjet.

Položaj u postupku preispitivanja nije uvjetovan ulogom koju je dotični pripadnik javnosti imao u fazi sudjelovanja u postupcima odlučivanja na temelju ove Direktive.

Postupak preispitivanja pošten je, pravičan i pravodoban i nije preskup te osigurava odgovarajuće i djelotvorne mehanizme pravne zaštite, uključujući prema potrebi mjere zabrane.

2. Države članice određuju u kojoj se fazi odluke, postupci ili propusti iz stavka 1. mogu osporavati.

Članak 26.

Naknada štete

1. Države članice osiguravaju da, ako je šteta za zdravlje ljudi nastala kao posljedica povrede nacionalnih mjera donesenih na temelju ove Direktive, oštećeni pojedinci imaju pravo zatražiti i dobiti naknadu za tu štetu od relevantnih fizičkih ili pravnih osoba, **u skladu s nacionalnim pravom**. [...]
- 2.[...]2. Države članice osiguravaju da se nacionalna pravila i postupci koji se odnose na zahtjeve za naknadu štete oblikuju i primjenjuju tako da ne onemogućuju niti pretjerano otežavaju ostvarivanje prava na naknadu štete prouzročene povredom na temelju stavka 1.
4. [...]
- [...] 3. Države članice [...] **moglu utvrditi** rokove zastare za pokretanje postupaka za naknadu štete iz stavka 1. [...] Ta razdoblja ne počinju teći prije nego što je povreda prestala i prije nego što je osoba koja traži naknadu štete znala **ili se razumno moglo očekivati da će znati** da je pretrpjela štetu zbog povrede na temelju stavka 1.

Članak 27.

Izvršavanje delegiranja ovlasti

1. Ovlast za donošenje delegiranih akata dodjeljuje se Komisiji podložno uvjetima utvrđenima u ovom članku.
2. Ovlast za donošenje delegiranih akata iz [...] [...]članka 7. stavka 4., članka 8. stavka 5., članka 14. stavka 3. [...] i članka 24. stavka 3. dodjeljuje se Komisiji na razdoblje od pet godina počevši od [Ured za publikacije: unijeti datum = datum stupanja na snagu ove Direktive]. Komisija izrađuje izvješće o delegiranju ovlasti najkasnije devet mjeseci prije kraja razdoblja od pet godina. Delegiranje ovlasti prešutno se produljuje za razdoblja jednakog trajanja, osim ako se Europski parlament ili Vijeće tom produljenju usprotive najkasnije tri mjeseca prije kraja svakog razdoblja.
3. Delegiranje ovlasti iz [...] [...]članka 7. stavka 4., članka 8. stavka 5., članka 14. stavka 3., [...] i članka 24. stavka 3. u svakom trenutku mogu opozvati Europski parlament ili Vijeće. Odlukom o opozivu prekida se delegiranje ovlasti koje je u njoj navedeno. Opoziv počinje proizvoditi učinke sljedećeg dana od dana objave navedene odluke u *Službenom listu Europske unije* ili na kasniji dan naveden u spomenutoj odluci. On ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi.
4. Prije donošenja delegiranog akta Komisija se savjetuje sa stručnjacima koje je imenovala svaka država članica u skladu s načelima utvrđenima u Međuinstitucijskom sporazumu o boljoj izradi zakonodavstva od 13. travnja 2016.
5. Čim donese delegirani akt, Komisija ga istodobno priopćuje Europskom parlamentu i Vijeću.

6. Delegirani akt donesen na temelju [...] [...] članka 7. stavka 4., članka 8. stavka 5., članka 14. stavka 3. [...] ili članka 24. stavka 3. stupa na snagu samo ako ni Europski parlament ni Vijeće u roku od dva mjeseca od priopćenja tog akta Europskom parlamentu i Vijeću na njega ne podnesu nikakav prigovor ili ako su prije isteka tog roka i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da neće podnijeti prigovore. Taj se rok produljuje za dva mjeseca na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća.

Članak 28.

Odbor

1. Komisiji pomaže Odbor za prilagodbu znanstvenom i tehničkom napretku i provedbu Direktive o pročišćavanju komunalnih otpadnih voda **osnovan Direktivom 91/271/EEZ. Navedeni odbor je odbor u smislu Uredbe (EU) br. 182/2011.**
2. Pri upućivanju na ovaj stavak primjenjuje se članak 5. Uredbe (EU) br. 182/2011.

Članak 29.

Sankcije

1. **Ne dovodeći u pitanje obveze država članica na temelju Direktive 2008/99/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 19. studenoga 2008. o zaštiti okoliša putem kaznenog prava,** države članice utvrđuju pravila o sankcijama koje se primjenjuju na kršenja nacionalnih odredaba donesenih na temelju ove Direktive i poduzimaju sve potrebne mjere kako bi osigurale njihovu provedbu. Predviđene sankcije učinkovite su, proporcionalne i odvraćajuće. [...]

2. Države članice osiguravaju da se sankcijama utvrđenima na temelju ovog članka, prema potrebi, na odgovarajući način uzima u obzir sljedeće:
 - (a) priroda, ozbiljnost i razmjer [...] **kršenja**;
 - [...][...] **(b)** stanovništvo ili okoliš zahvaćeni [...] **kršenjem**, imajući na umu utjecaj kršenja na cilj postizanja visoke razine zaštite zdravlja ljudi i okoliša;
 - (c) je li kršenje jednokratno ili se ponavlja;**
3. Države članice bez odgode obavješćuju Komisiju o tim pravilima i mjerama iz stavka 1. te o svim naknadnim izmjenama koje na njih utječu.

Članak 30.

Evalvacija

1. Komisija do 31. prosinca [...] **2035.** i do 31. prosinca [...] **2041.** provodi evaluaciju ove Direktive na temelju sljedećih elemenata:
 - (a) iskustva stečenog u provedbi ove Direktive;
 - (b) skupova podataka iz članka 22. stavka 1.;
 - (c) relevantnih znanstvenih, analitičkih i epidemioloških podataka, uključujući rezultate istraživačkih projekata koje financira Unija;
 - (d) preporuka SZO-a, ako postoje;

- (e) [...] **analize** moguće potrebe za prilagodbom popisa proizvoda obuhvaćenih proširenom odgovornošću proizvođača u odnosu na razvoj raspona proizvoda stavljenih na tržište, poboljšanog znanja o prisutnosti mikroonečišćujućih tvari u otpadnim vodama, [...] njihovim učincima na javno zdravlje i okoliš, [...] podataka koji proizlaze iz novih obveza praćenja mikroonečišćujućih tvari u ulazima i izlazima u uređajima za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda i **analize potrebe za revizijom uvjeta za izuzimanje od proširene odgovornosti proizvođača iz članka 9. stavka 2. točke (a);**
- (f) **ocjene cilja energetske neutralnosti kako bi se analizirala tehnička i gospodarska izvedivost postizanja veće energetske autonomije sektora;**
- (g) **ocjene mogućnosti za mjerenje emisija stakleničkih plinova iz sektora komunalnih otpadnih voda i za utvrđivanje zahtjeva za stvarna mjerenja u vezi s praćenjem.**

Komisija dostavlja izvješće o glavnim zaključcima evaluacije iz prvog podstavka Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija.

2. Države članice Komisiji dostavljaju sve potrebne informacije za izradu izvješća iz stavka 1. drugog podstavka.

Članak 31.

Preispitivanje

Komisija svakih pet godina Europskom parlamentu i Vijeću predstavlja izvješće o provedbi ove Direktive zajedno s, ovisno o procjeni Komisije, odgovarajućim zakonskim prijedlozima.

Članak 32.

Stavljanje izvan snage i prijelazne odredbe

1. Direktiva 91/271/EZ, kako je izmijenjena aktima navedenima u dijelu A Priloga VII. ovoj Direktivi, stavlja se izvan snage s učinkom od [Ured za publikacije: unijeti datum = prvi dan 31. mjeseca nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive] ne dovodeći u pitanje obveze država članica u pogledu rokova za prenošenje u nacionalno pravo direktiva navedenih u dijelu B Priloga VII. ovoj Direktivi.
2. U pogledu **Mayottea**, članak 3. stavak 1. i članak 6. stavak 1. primjenjuju se od 31. prosinca [...] **2030.**, a članak 3. stavak 2. i članak 6. stavak 2. primjenjuju se od [Ured za publikacije: unijeti datum = posljednji dan 15. godine nakon stupanja na snagu ove Direktive]. [...].

Članak 3. stavak 1.a i članak 4. stavak 1.a Direktive Vijeća 91/271/EEZ nastavljaju se primjenjivati do 30. prosinca 2030.

3. **Odstupajući od stavka 1.**, [...] članak 5. Direktive Vijeća 91/271/EZ nastavlja se primjenjivati do 31. prosinca [...] **2040. za** ispuštanja komunalnih otpadnih voda koja se pročišćavaju u uređajima za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji pročišćavaju opterećenje od **150 000 p.e.** [...] i više i koji do 31. prosinca [...] **2035.** ne moraju ispunjavati zahtjeve iz članka 7. stavka 1.

Za ispuštanja komunalnih otpadnih voda iz aglomeracija s p.e. od [...] 10 000 i **više** [...] članak 5. Direktive Vijeća 91/271/EZ nastavlja se primjenjivati: [...]

- (a) **do 31. prosinca 2033. za aglomeracije koje ne moraju ispuniti zahtjeve iz članka 7. stavka 3. do [Ured za publikacije: unijeti datum = datum stupanja na snagu ove Direktive];**

- (b) do 31. prosinca 2039. za aglomeracije koje ne moraju ispuniti zahtjeve iz članka 7. stavka 3. do 31. prosinca 2033.;
 - (c) do 31. prosinca 2045. za aglomeracije koje ne moraju ispuniti zahtjeve iz članka 7. stavka 3. do 31. prosinca 2039.; ili do kasnijeg datuma u skladu s odstupanjem predviđenim u članku 7. stavku 3. drugom podstavku.
- 3.a Odstupajući od stavka 1., za uređaje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda iz članka 7. stavka 3.b zahtjevi utvrđeni u članku 5. Direktive Vijeća 91/271/EEZ nastavljaju se primjenjivati do 31. prosinca 2040.**
- 3.b Odstupajući od stavka 1., članci 15. i 17. Direktive Vijeća 91/271/EEZ i Provedbene odluke Komisije 2014/431/EU [2] primjenjuju se na države članice do 31. prosinca 2030. od [Ured za publikacije: unijeti datum = datum stupanja na snagu ove Direktive].**
4. Upućivanja na direktivu stavljenju izvan snage smatraju se upućivanjima na ovu Direktivu i čitaju se u skladu s korelacijskom tablicom iz Priloga VIII.

Članak 33.

Prenošenje

1. Države članice donose potrebne zakone i druge propise radi usklađivanja s člancima [...] i prilogima [...] [upućivanje na članke i priloge koji su znatno izmijenjeni u odnosu na direktive stavljene izvan snage] do [Ured za publikacije: unijeti datum = posljednji dan [...] **30.** mjeseca nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive]. One Komisiji odmah dostavljaju tekst tih mjera.

Kada države članice donose te mjere, one sadržavaju upućivanje na ovu Direktivu ili se na nju upućuje prilikom njihove službene objave. One sadržavaju i izjavu da se upućivanja u postojećim zakonima i drugim propisima na direktivu stavljenom izvan snage ovom Direktivom smatraju upućivanjima na ovu Direktivu. Države članice određuju načine tog upućivanja i način oblikovanja te izjave.

2. Države članice Komisiji dostavljaju tekst glavnih [...] **mjera** nacionalnog prava koje donesu u području na koje se odnosi ova Direktiva.

Članak 34.

Stupanje na snagu

Ova Direktiva stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Članci [...] i prilozi [...] [upućivanje na članke i priloge koji su nepromijenjeni u usporedbi s Direktivom stavljenom izvan snage] primjenjuju se od [...] [Ured za publikacije: unijeti datum = prvi dan 24. mjeseca nakon datuma stupanja na snagu ove Direktive].

Članak 35.

Adresati

Ova je Direktiva upućena državama članicama.

Sastavljeno u Bruxellesu

Za Europski parlament
Predsjednik/Predsjednica

Za Vijeće
Predsjednik/Predsjednica

PRILOG [...]I. ZAHTJEVI ZA KOMUNALNE OTPADNE VODE

A. *SABIRNI SUSTAVI*

Sabirni sustavi ispunjavaju zahtjeve pročišćavanja otpadnih voda.

Konstrukcija, izgradnja i održavanje sabirnih sustava provodi se u skladu s najboljim tehničkim spoznajama bez uzrokovanja prekomjernih troškova, osobito u pogledu:

- zapremine i svojstava komunalnih otpadnih voda,
- sprečavanja istjecanja **otpadnih voda**,
- **sprječavanja priljeva i infiltracije u sabirne sustave**,
- ograničenja onečišćenja prihvatnih voda zbog [...] prelijevanja **kanalizacijskih** voda, **uzimajući u obzir relevantne zahtjeve iz članka 5. i Priloga V.**

B. *ISPUŠTANJE IZ UREĐAJA ZA PROČIŠĆAVANJE KOMUNALNIH OTPADNIH VODA U PRIHVATNE VODE*

1. Uređaji za pročišćavanje **komunalnih** otpadnih voda projektiraju se ili modificiraju tako da se prije ispuštanja u prihvatne vode mogu dobiti reprezentativni uzorci ulaznih otpadnih voda ili pročišćene vode koja otječe.
2. Ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda **i uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji opslužuju aglomeracije iz [...] [...]** članaka 6.,7. i 8. ispunjavaju zahtjeve utvrđene u tablici 1. **ovog Priloga.**

3. Ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda iz [...] članka 7. **stavka 1. ili iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji opslužuju aglomeracije iz članka 7. stavka 3.** [...] uz zahtjeve iz točke 2. ispunjavaju i zahtjeve iz [...] tablice 2. ovog Priloga, **osim kada se primjenjuje članak 7. stavak 5.**
4. Ispuštanja iz **uređaja** za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda iz članka 8. stavka 1. **ili uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji opslužuju aglomeracije** [...] iz članka 8. stavka [...] **4.** [...] ispunjavaju zahtjeve iz tablice 3. **ovog Priloga.**
5. Odobrenja **i/ili propisi** za ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda u kojima se upotrebljava [...] biomedij uključuju obvezu [...] praćenja i sprečavanja [...] ispuštanja **takvih** biomedija u **prihvatne vode** [...].
6. Stroži zahtjevi od onih utvrđenih u tablicama 1., 2. i 3. primjenjuju se kada je potrebno osigurati da prihvatne vode ispunjavaju zahtjeve utvrđene u direktivama 2000/60/EZ, 2008/56/EZ, 2008/105/EZ i 2006/7/EZ.
7. Točke ispuštanja komunalnih otpadnih voda će se izabrati, ako je ikako moguće, tako da se minimaliziraju [...] **štetni** učinci na prihvatne vode.

C. POSEBNA ODOBRENJA ZA ISPUŠTANJE OTPADNIH VODA KOJE NISU IZ KUĆANSTAVA

1. **Prethodnim propisima i/ili** posebnim odobrenjem iz članka 14. stavka 1. osigurava se da:
 - (a) onečišćivači iz otpadnih voda koje nisu iz kućanstava ne ometaju rad uređaja za pročišćavanje otpadnih voda, ne oštećuju sabirne sustave, uređaje za pročišćavanje otpadnih voda i pripadajuću opremu te da ne sprečavaju ponovnu uporabu pročišćene vode i uporabu **hranjivih tvari ili materijalnu uporabu iz komunalnih otpadnih voda ili** mulja;

- (b) onečišćivači iz otpadnih voda koje nisu iz kućanstava ne štete zdravlju osoblja koje radi u sabirnim sustavima i uređajima za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda;
- (c) se količina onečišćivača iz otpadnih voda koje nisu iz kućanstava može smanjiti u uređaju za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda;
- (d) ako uređaj za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda pročišćava ispuštanja iz uređaja koji ima dozvolu iz članka 4. Direktive 2010/75/EU, opterećenje onečišćivačima iz ispuštanja tog uređaja ne prelazi opterećenje onečišćivačima koje bi se ispustilo da su ispuštanja izravno ispuštena iz uređaja i da ispunjavaju granične vrijednosti emisija **primjenjive u skladu s ovom Direktivom**; [...];
- (e) opterećenje onečišćivačima nastalo ispuštanjima iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda ne narušava [...] stanje prihvatnog vodnog tijela i ne sprečava to vodno tijelo u postizanju takvog stanja, u skladu s ciljevima utvrđenima u članku 4. Direktive 2000/60/EZ.

2. [...]

D. METODE ZA PRAĆENJE I PROCJENU REZULTATA

1. Države članice osiguravaju da se primijeni metoda praćenja koja ispunjava zahtjeve iz točaka od 2. do 5. **Sve metode analize moraju biti u skladu s minimalnim kriterijima učinkovitosti kao što su oni definirani u Direktivi 2009/90/EZ i drugim relevantnim pravilima.**

Metode različite od onih navedenih u točkama 2., 3. i 4. mogu se upotrebljavati pod uvjetom da se može dokazati da se dobivaju ekvivalentni rezultati.

Države članice dostavljaju Komisiji sve bitne podatke o primijenjenoj metodi praćenja.

2. Uzorci razmjerni protoku ili na osnovi vremena kroz 24-satno razdoblje prikupljaju se na istoj dobro određenoj točki na izlazu i, prema potrebi, na ulazu u uređaj za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda. Međutim, svi uzorci na osnovi vremena koji se upotrebljavaju za praćenje mikroonečišćivača [...] **mogu** biti 48-satni uzorci.

Primjenjuje se dobra međunarodna laboratorijska praksa usmjerena na minimaliziranje degradacije uzoraka između prikupljanja i analize.

3. Minimalni godišnji broj uzoraka utvrđuje se prema veličini uređaja za pročišćavanje i prikuplja u redovnim vremenskim razmacima tijekom godine:

od 1250 do 9999 p.e. :	jedan uzorak mjesečno (vidjeti napomenu 1.))
Od 10 000 do 49 999 p. e.:	dva uzorka mjesečno; za mikroonečišćivače jedan uzorak mjesečno
od 50 000 do [...] 149 000 p.e.:	jedan uzorak tjedno; za mikroonečišćivače dva uzorka [...] mjesečno
[...] 150 000 p.e. ili [...]više:	[...] dva uzorka mjesečno; za mikroonečišćivače dva uzorka [...] mjesečno

Napomena 1.: za aglomeracije na koje utječe sezonska aktivnost prihvaćaju se intervali od najviše dva mjeseca bez uzorkovanja pod uvjetom da se dodatni uzorci uzimaju tijekom mjeseci sezonske aktivnosti. Tijekom godine uzima se ukupno 12 uzoraka.

4. Smatra se da su obrađene **komunalne** otpadne vode u skladu s odgovarajućim parametrima ako, za svaki pojedini parametar uzet pojedinačno, uzorci vode pokazuju da je u skladu s odgovarajućom parametarskom vrijednošću na sljedeći način:
 - (a) za parametre utvrđene u tablicama 1. i 3. maksimalan broj uzoraka koji smiju ne ispunjavati zahtjeve, izraženo u koncentracijama i/ili smanjenjima postotaka , utvrđen je u tablici 4.;
 - (b) za parametre iz tablice 1. izražene u koncentracijama, uzorci koji ne ispunjavaju zahtjeve, a uzeti su u normalnim radnim uvjetima, ne smiju odstupati od parametarskih vrijednosti za više od 100 %, osim za parametar ukupnih suspendiranih krutih tvari, te se za te parametarske vrijednosti mogu prihvatiti odstupanja do 150 %;

- (c) za parametre utvrđene u tablici 2. godišnji prosjek uzoraka za svaki parametar mora biti u skladu s odgovarajućim parametarskim vrijednostima utvrđenima u toj tablici. Jedan ili oba parametra mogu se primijeniti ovisno o lokalnoj situaciji. Primjenjuju se vrijednosti za koncentraciju ili za najmanji dopušteni postotak smanjenja;
- (d) za parametre utvrđene u tablici 3. [...] **učestalost uzorkovanja iz stavka 3. dijela D Priloga I. znači da se jedan uzorak uzima na ulazu, a jedan na izlazu u uređaju za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda kako bi se provjerila usklađenost s minimalnim postotkom uklanjanja iz tablice 3. Priloga I. Upotrebljava se prosječni postotak uklanjanja svih tvari upotrijebljenih u izračunu kako bi se procijenilo je li postignut potreban minimalni postotak uklanjanja od 80 %.**
5. Uzorci se uzimaju tako da odgovaraju onečišćenju nastalom za vrijeme **protoka** tijekom suhog vremena. [...]. Ekstremne vrijednosti za kvalitetu dotične vode neće se uzeti u obzir ako su rezultat neuobičajenih situacija poput obilne kiše.
6. Analize o ispuštanjima iz laguna mogu se provesti na filtriranim uzorcima; međutim koncentracija ukupnih suspendiranih krutih tvari u nefiltriranim uzorcima vode iz takvih ispuštanja ne smije biti viša od 150 mg/l.

Tablica 1.: Zahtjevi za ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda na temelju članka 6. Direktive. Primjenjuju se vrijednosti za koncentraciju ili za postotak smanjenja.

Parametri	Koncentracija	Minimalni postotak smanjenja ⁴⁸ (vidjeti napomenu 4.)	Referentna metoda mjerenja
Biokemijska potražnja za kisikom (BPK ₅ na 20 °C) bez nitrifikacije (vidjeti napomenu 1.)	25 mg/l O ₂	70 – 90 40 na temelju članka [...] 6. stavka 3.	Homogenizirani, nefiltrirani, nedekantirani uzorak. Utvrđeni otopljeni kisik prije i nakon petodnevne inkubacije na 20 °C ± 1 °C, u potpunoj tami. Dodatak inhibitora nitrifikacije
Kemijska potražnja za kisikom (KPK) (vidjeti napomenu 2.)	125 mg/l O ₂	75.	Homogenizirani, nefiltrirani, nedekantirani uzorak Kalijev dikromat
Ukupni organski ugljik (vidjeti napomenu 2.)	37 mg/l	75.	EN 1484
Ukupne suspendirane krute tvari	35 mg/l (vidjeti napomenu 3.)	90 (vidjeti napomenu 3.)	– Filtriranje reprezentativnog uzorka kroz 0,45 µm membranu filtra. Sušenje na 105 °C i vaganje – Centrifugiranje reprezentativnog uzorka (najmanje pet minuta uz srednje ubrzanje od 2800 do 3200 g), sušenje na 105 °C i vaganje

Napomena 1.: parametar se može zamijeniti drugim parametrom: ukupni organski ugljik (UOU) ili ukupna potražnja za kisikom (UPK) ako se može uspostaviti odnos između BPK₅ i zamjenskog parametra.

⁴⁸ [...]

Napomena 2.: države članice mjere kemijsku potražnju za kisikom (KPK) ili ukupni organski ugljik.

Napomena 3.: ovaj zahtjev nije obvezan.

Napomena 4.: smanjenje u odnosu na opterećenje vode koja utječe.

Tablica 2.: Zahtjevi za tercijarno pročišćavanje ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda iz članka 7. stavka 1. [...] ili iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji opslužuju aglomeracije iz članka 7. stavka 3. Za ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda iz članka 7. stavka 1. primjenjuju se oba parametra. Za aglomeracije iz članka 7. stavka 3., [...]jedan ili oba parametra mogu se primijeniti ovisno o lokalnoj situaciji. Primjenjuju se vrijednosti za koncentraciju ili za postotak smanjenja.

Parametri	Koncentracija	Minimalni postotak smanjenja ⁴⁹ (vidjeti napomenu 1.)	Referentna metoda mjerenja
Ukupni organski ugljik (vidjeti napomenu 2.)	[...]1 mg/l (od 10 000 do 150 000 p.e.) 0,5 mg/l (više od 150 000 p.e)	[...] 87,5.	Molekularna apsorpcijska spektrofotometrija
Ukupni dušik (vidjeti napomenu 2.)	[...]10 mg/l (od 10 000 do 150 000 p.e.) 8 mg/l (više od 150 000 p.e) (vidjeti napomenu 3.)	[...] 80. (vidjeti napomenu 1.a)	Molekularna apsorpcijska spektrofotometrija

Napomena 1.: [...]smanjenje u odnosu na opterećenje vode koja utječe ili opterećenje nastalo u aglomeraciji ako se može osigurati ista razina zaštite okoliša. Ako se dio pročišćenih komunalnih otpadnih voda upotrebljava za poljoprivredno navodnjavanje, hranjive tvari u tom dijelu mogu se uključiti u izračun opterećenja vode koja utječe i isključiti iz ispuštenog opterećenja.

⁴⁹ [...]

Napomena 1.a: U iznimnim situacijama zbog posebnih lokalnih okolnosti u kojima je dokazano da se dio dušika koji potječe iz komunalnih otpadnih voda može ukloniti u prihvatnim vodama, za izračun minimalnog postotka smanjenja dušika iz Priloga I. dijela B tablice 2. prirodno zadržavanje dušika može se uzeti u obzir u državama članicama u kojima je prirodno zadržavanje dušika uzeto u obzir u izračunu minimalnog postotka smanjenja dušika iz Priloga I. tablice 2. Direktive Vijeća 91/271/EEZ do [Ured za publikacije: unijeti datum = posljednji dan petnaeste godine nakon stupanja na snagu ove Direktive], ako su ispunjeni svi sljedeći uvjeti:

1. prosječno vrijeme hidrauličkog zadržavanja ispuštene vode koja otječe iznosi najmanje 1,5 godina prije nego što stigne do područja osjetljivog na dušik iz članka 7. stavka 2.;
2. osiguran je program kontinuiranog praćenja i procjene parametra ukupnog dušika:
 - (a) u izlazima svih uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda i, prema potrebi, u gradskom površinskom otjecanju iz aglomeracija s p.e. od 1250 i više smještenih u području sliva koje je na temelju članka 7. stavka 2. određeno kao područje osjetljivo na dušik i
 - (b) na relevantnim ulazima područja određenog na temelju članka 7. stavka 2. i
 - (c) na lokacijama reprezentativnog uzorkovanja u prihvatnim vodama i relevantnim vodnim tijelima u području sliva dotičnog područja određenog na temelju članka 7 stavka 2.;
3. zadovoljen je minimalni postotak smanjenja dušika iz tablice 2.; taj se postotak izračunava na temelju podataka prikupljenih iz programa kontinuiranog praćenja i procjene iz točke 2.;
4. može se dokazati da ispuštanja dušika iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda u slivu nisu štetna za okoliš, među ostalim za bioraznolikost, i zdravlje ljudi te da ne mijenjaju ekosustav;

5. koncentracija hranjivih tvari na područjima iz uvjeta 2. točke (c) u skladu je s uvjetom iz Priloga V.1.2.1. Direktivi 2000/60/EZ za utvrđivanje dobrog ekološkog stanja tih područja;
6. upotreba prirodnog zadržavanja dušika prijavljuje se Komisiji u skladu s člankom 22. stavkom 1. točkom (a), kao i susjednim državama članicama na koje bi to moglo utjecati, zajedno sa svim elementima potrebnima za provjeru ispunjenja prethodno navedenih uvjeta 1., 2., 3., 4. i 5.

Napomena 2.: Ovaj zahtjev primjenjuje se [Ured za publikacije: unijeti datum = datum donošenja ove Direktive] na postojeće uređaje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji su obvezni poštovati rokove utvrđene u članku 7. stavku 1. i na aglomeracije iz članka 7. stavka 3. Dok se ti rokovi ne ispune, na te uređaje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda primjenjuju se obveze iz članka 32. stavka 3.

Napomena 3.: Ako je temperatura otpadne vode biološkog reaktora niža od 12 °C, uključujući situacije u kojima je ta temperatura niža od 5 °C, rezultati uzetih uzoraka mogu se isključiti iz izračuna godišnje srednje vrijednosti dušika iz dijela D točke 4. podtočke (c) ovog Priloga ako se može dokazati sljedeće:

- (1) osigurano je da ne postoji štetan učinak na okoliš;
- (2) za postizanje vrijednosti dušika iz tablice 2. bili bi potrebni prekomjerni troškovi i/ili prekomjerna potrošnja energije.

Tablica 3.: Zahtjevi za kvartarno pročišćavanje ispuštanja iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda iz članka 8. stavka 1. [...] ili iz uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda koji opslužuju aglomeracije iz članka 8. stavka [...] 4.	
Pokazatelji	Minimalni postotak uklanjanja u odnosu na opterećenje vode koja utječe
Tvari koje mogu onečistiti vodu čak i u niskim koncentracijama (vidjeti napomenu 1.)	80 % (vidjeti napomenu 2.)

Napomena 1.: Mjeri se koncentracija organskih tvari iz točaka (a) i (b).

(a) kategorija 1. (tvari koje se mogu lako pročistiti):

- i. amisulprid (CAS br. 71675-85-9);
- ii. karbamazepin (CAS br. 298-46-4);
- iii. citalopram (CAS br. 59729-33-8);
- iv. klaritromicin (CAS br. 81103-11-9);
- v. diklofenak (CAS br. 15307-86-5);
- vi. hidroklortiazid (CAS br. 58-93-5);
- vii. metoprolol (CAS br. 37350-58-6);
- viii. venlafaksin (CAS br. 93413-69-5);

(b) kategorija 2. (tvari koje se mogu lako zbrinuti):

- i. benzotriazol (CAS br. 95-14-7);
- ii. kandesartan (CAS br. 139481-59-7);
- iii. irbesartan (CAS br. 138402-11-6);
- iv. mješavina 4-metilbenzotriazola (CAS br. 29878-31-7) i 5[...] -metil-benzotriazola (CAS br. 136-85-6).

Napomena 2.: Postotak uklanjanja izračunava se za najmanje šest tvari. Broj tvari u kategoriji 1. dvostruko je veći od broja tvari u kategoriji 2. Ako se u dovoljnoj koncentraciji može izmjeriti manje od šest tvari, nadležno tijelo određuje druge tvari za izračun minimalnog postotka uklanjanja, ako je to potrebno. Prosjek **konkretnih** postotaka uklanjanja svih **pojedinačnih** tvari korištenih u izračunu koristi se kako bi se procijenilo je li postignut potreban minimalni postotak uklanjanja od 80 %.

Tablica 4.: Zahtjev za uzorke	
Nizovi uzoraka uzeti u bilo kojoj godini	Maksimalni dopušteni broj uzoraka koji ne zadovoljavaju
4 – 7	1.
8 – 16	2.
17 – 28	3.
29 – 40	4.
41 – 53	5.
54 – 67	6.
68 – 81	7.
82 – 95	8.
96 – 110	9.
111 – 125	10.
126 – 140	11.
141 – 155	12.
156 – 171	13.
172 – 187	14.
188 – 203	15.
204 – 219	16.
220 – 235	17.
236 – 251	18.
252 – 268	19.
269 – 284	20.
285 – 300	21.
301 – 317	22.
318 – 334	23.
335 – 350	24.
351 – 365	25.

PRILOG [...]III. PODRUČJA OSJETLJIVA NA EUTROFIKACIJU

1. Područja koja se nalaze u slivovima Baltičkog mora, Crnog mora, dijelovima sliva Sjevernog mora **i dijelovima sliva Jadranskog mora** za koje je utvrđeno da su osjetljivi na eutrofikaciju na temelju Direktive 2008/56/EZ. [...];

2. Prirodna slatkovodna jezera, ostale mase slatke vode, estuariji i obalne vode koje se utvrde eutrofičnima ili koje bi u bliskoj budućnosti mogle postati eutrofične ako se ne poduzme zaštitna mjera.

Sljedeći elementi uzimaju se u obzir pri razmatranju koja bi se hranjiva tvar trebala smanjiti daljnjim pročišćavanjem:

(a) jezera i potoci koji se ulijevaju u jezera/spremnike/zatvorene zaljeve s lošom razmjenom vode, zbog čega može doći do akumuliranja. U tim područjima treba uključiti i uklanjanje fosfora osim ako se može dokazati da uklanjanje neće imati nikakvog učinka na razinu eutrofikacije. Ako se vrše ispuštanja iz većih aglomeracija, može se razmotriti i uklanjanje dušika;

(b) estuariji, zaljevi i druge obalne vode s lošom razmjenom vode ili koji dobivaju velike količine hranjivih tvari. Ispuštanja iz malih aglomeracija obično su od manje važnosti u tim područjima, ali je za velike aglomeracije potrebno uključiti uklanjanje fosfora i/ili dušika osim ako se može pokazati da uklanjanje ne bi imalo utjecaja na razinu eutrofikacije;

3. Površinske slatke vode namijenjene dobivanju vode za piće koja bi mogla sadržavati višu koncentraciju nitrata od one navedene u odgovarajućim odredbama Direktive (EU) 2020/2184 ako se ne poduzme zaštitna mjera;

4. Područja na kojima je potrebno daljnje pročišćavanje osim onog utvrđenog u članku 7. ove Direktive radi usklađivanja s ostalim aktima Unije u području zaštite okoliša, uključujući posebno vodna tijela obuhvaćena Direktivom 2000/60/EZ za koja je prisutan rizik nemogućnosti održavanja ili ostvarivanja dobrog ekološkog stanja ili potencijala.
5. Sva ostala područja za koja su države članice utvrdile da su osjetljiva na eutrofikaciju.

PRILOG [...]III. POPIS PROIZVODA OBUHVAĆENIH PROŠIRENOM ODGOVORNOŠĆU
PROIZVOĐAČA

1. Lijekovi za humanu primjenu obuhvaćeni područjem primjene Direktive 2001/83/EZ
Europskog parlamenta i Vijeća⁵⁰.
2. Kozmetički proizvodi obuhvaćeni područjem primjene Uredbe (EZ) br. 1223/2009
Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o kozmetičkim proizvodima⁵¹.

⁵⁰ Direktiva 2001/83/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 6. studenoga 2001. o zakoniku
Zajednice o lijekovima za humanu primjenu (SL L 311, 28.11.2001., str. 67–128).

⁵¹ Uredba (EZ) br. 1223/2009 Europskog parlamenta i Vijeća od 30. studenoga 2009. o
kozmetičkim proizvodima (SL L 342, 22.12.2009., str. 59–209).

PRILOG [...]IV. INDUSTRIJSKI SEKTORI

1. Prerada mlijeka
2. Proizvodnja voća i povrća
3. Proizvodnja i punjenje bezalkoholnih pića
4. Prerada krumpira
5. Mesna industrija
6. Pivovare
7. Proizvodnja alkohola i alkoholnih pića
8. Proizvodnja krmiva iz biljnih proizvoda
9. Proizvodnja želatine i ljepila iz kože i kostiju
10. Postrojenja za proizvodnju alkoholnih pića od slada
11. Prerada ribe

PRILOG [...]V. SADRŽAJ INTEGRIRANIH PLANOVA UPRAVLJANJA KOMUNALNIM
OTPADNIM VODAMA

1. Analiza početnog stanja u području odvodnje [...] dotične aglomeracije, uključujući barem sljedeće:
 - (a) detaljan opis mreže sabirnih sustava, kapaciteta skladištenja **i odvoda** komunalnih otpadnih voda i gradskog površinskog otjecanja te mreže i postojećih kapaciteta za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda u slučaju padalina;
 - (b) **u slučaju kombinirane kanalizacije**, dinamičku analizu tokova [...] komunalnih otpadnih voda u slučaju padalina na temelju **podataka praćenja ili** upotrebe hidroloških modela, hidrauličkih modela i modela kvalitete vode u kojima se uzimaju u obzir najsvremenije klimatske projekcije i uključujući procjenu opterećenja onečišćenjem **parametara navedenih u Prilogu I. tablici 1. i, prema potrebi, tablici 2., kao i mikroplastike i relevantnih onečišćujućih tvari** ispuštenih u prihvatne vode u slučaju padalina;
 - (c) **u slučaju odvojene kanalizacije, detaljan opis zahtjeva za praćenje na relevantnim točkama odvojenih sustava u kojima se očekuje da će ispuštanja gradskog površinskog otjecanja biti onečišćena kako je utvrđeno na temelju članka 5. stavka 2. točke (d), kako bi se utvrdile relevantne i izvedive mjere kako se zahtijeva u stavku 3. ovog Priloga.**
2. Ciljevi za smanjenje onečišćenja zbog [...] prelijevanja **kanalizacijskih** voda, uključujući sljedeće:
 - (a) okvirni cilj da [...] prelijevanje **kanalizacijskih** voda [...] [...] **čini samo malen postotak, po mogućnosti ispod 2 %** godišnjeg prikupljenog opterećenja komunalnih otpadnih voda, izračunano u suhim vremenskim uvjetima.

Taj bi se [...] **cilj trebao** ostvariti do:

 - i. 31. prosinca [...] **2040.** za sve aglomeracije s p.e. od 100 000 i više;
 - ii. 31. prosinca [...] **2045.** za aglomeracije s p.e. od 10 000 i više **iz članka 5.;**

- (b) postupno **smanjenje makroplastike**. [...]
3. Mjere koje treba poduzeti kako bi se ostvarili ciljevi iz točke 2. **i smanjilo onečišćenje uzrokovano ispuštanjima uslijed gradskog površinskog otjecanja u odvojenim sustavima, na temelju rezultata praćenja iz članka 21. stavka 2.**, popraćene jasnim utvrđivanjem uključenih sudionika i njihovih odgovornosti u [...] **provedbi** integriranog plana.
4. Pri procjeni mjera koje treba poduzeti u skladu s točkom 3. države članice osiguravaju da njihova nadležna tijela razmotre barem sljedeće:
- (a) kao prvo, preventivne mjere čiji je cilj izbjegavanje ulaska neonečišćenih padalina u sabirne sustave, uključujući mjere kojima se promiče prirodno zadržavanje vode ili prikupljanje padalina te mjere za povećanje zelenih površina ili ograničavanje nepropusnih površina u aglomeracijama;
- (b) kao drugo, mjere za bolje upravljanje i optimizaciju upotrebe postojeće infrastrukture, uključujući sabirne sustave, kapacitete skladištenja, uređaje za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda kako bi se osiguralo da se ispuštanja nepročišćenih komunalnih otpadnih voda **ili onečišćenog gradskog površinskog otjecanja** u prihvatne vode svede na najmanju moguću mjeru;
- (c) naposljetku, ako je to potrebno za postizanje ciljeva iz točke 2., dodatne mjere ublažavanja, uključujući prilagodbu infrastrukture za prikupljanje, skladištenje i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda ili uvođenje nove infrastrukture s prioritetom zelene infrastrukture kao što su zarasli jarci, močvarna područja za pročišćavanje i skladišna vodna tijela projektirana za potporu bioraznolikosti. Prema potrebi, ponovna uporaba vode razmatra se u kontekstu razvoja integriranih planova upravljanja komunalnim otpadnim vodama iz članka 5.

PRILOG [...]VI. INFORMACIJE ZA JAVNOST

1. Nadležno tijelo i operatori odgovorni za usluge prikupljanja i pročišćavanja komunalnih otpadnih voda, uključujući informacije o vlasničkoj strukturi operatora i njihove podatke za kontakt.
2. Ukupno opterećenje komunalnih otpadnih voda izraženo u ekvivalentima stanovništva (p.e.) nastalo u aglomeraciji, s pojedinostima o udjelu tog opterećenja (u %) koje:
 - (a) je prikupljeno i pročišćeno u uređajima za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda;
 - (b) je pročišćeno u registriranim pojedinačnim sustavima;
 - (c) nije prikupljeno ni pročišćeno.
3. Prema potrebi, obrazloženje zašto se određeno opterećenje komunalnih otpadnih voda ne prikuplja ili pročišćava.
4. Informacije o kvaliteti komunalnih otpadnih voda ispuštenih iz aglomeracije u svako prihvatno vodno tijelo, uključujući sljedeće elemente:
 - (a) prosječne godišnje koncentracije i opterećenje onečišćivačima obuhvaćenima člankom 21. koje ispušta svaki uređaj za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda;
 - (b) procjenu opterećenja ispuštanja iz pojedinačnih sustava za parametre iz tablica 1. i 2. Priloga I.;
 - (c) **za aglomeracije s p.e. od 10 000 i više**, procjenu opterećenja ispuštanja iz kombiniranih kanalizacija [...] i prelijevanja **kanalizacijskih voda** za parametre iz Priloga I. tablica 1. i 2.;

5. Ukupni godišnji troškovi ulaganja i ukupni godišnji operativni troškovi, uz raščlambu troškova prikupljanja i pročišćavanja, ukupnih godišnjih troškova povezanih s osobljem, energijom, potrošnim materijalom, administrativnih i drugih troškova te prosječnih godišnjih troškova ulaganja i operativnih troškova po [...] kubičnom metru prikupljenih i pročišćenih komunalnih otpadnih voda te **po prosječnom kućanstvu u slučaju povrata troškova u cijelosti ili djelomično putem sustava vodnih naknada ili po razini aglomeracije u drugim slučajevima;**
6. Informacije o načinu pokrivanja troškova iz točke 5. i, u slučaju povrata troškova putem tarifnog sustava, informacije o strukturi tarife po kubičnom metru prikupljenih i pročišćenih komunalnih otpadnih voda ili po kubičnom metru isporučene vode, uključujući fiksne i varijabilne troškove te raščlambu troškova prikupljanja, pročišćavanja, administracije i ostalih troškova.
7. Planovi ulaganja u infrastrukturu za prikupljanje i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda na razini aglomeracije, s predviđenim učincima na tarife za usluge zbrinjavanja komunalnih otpadnih voda te predviđene financijske i društvene koristi.
8. Za svaki uređaj za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda [...] **s p.e. od 10 000 i više:**
 - (a) ukupno pročišćeno opterećenje (u p.e.) i energija potrebna za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda (u kWh ukupno i po kubičnom metru);
 - (b) ukupno proizvedena energija iz obnovljivih izvora (GWh/godina) za svaku godinu, uključujući raščlambu po izvoru energije;

[...]

9. Ukupne emisije stakleničkih plinova (u tonama ekvivalenta CO₂) koje su godišnje proizvedene ili izbjegnute radom infrastrukture za prikupljanje i pročišćavanje komunalnih otpadnih voda **s p.e. od 10 000 i više** u svakoj aglomeraciji i, ako su dostupne, ukupne emisije stakleničkih plinova (u tonama ekvivalenta CO₂) proizvedene tijekom izgradnje tih infrastrukture.

10. Sažetak prirode i statističkih podataka o pritužbama i odgovorima operatora uređaja za pročišćavanje komunalnih otpadnih voda na pitanja obuhvaćena područjem primjene ove Direktive.

PRILOG [...] VII.

Dio A

Direktiva stavljena
izvan snage i popis njezinih naknadnih izmjena
(iz članka [19.]

Direktiva Vijeća 91/271/EEZ (SL L 135, 30.5.1991., str. 40)	
Direktiva Komisije 98/15/EZ (SL L 67, 7.3.1998., str. 29)	
Uredba (EZ) br. 1882/2003 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 284, 31.10.2003., str. 1)	samo Prilog III. točka 21.
Uredba (EZ) br. 1137/2008 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 311, 21.11.2008., str. 1)	samo Prilog točka 4.2.
Direktiva Vijeća 2013/64/EU (SL L 353, 28.12.2013., str. 8)	samo članak 1.

Dio B

Rokovi za prenošenje u nacionalno pravo

Direktiva	Rok za prenošenje
91/271/EZ	30. lipnja 1993.
98/15/EZ	30. rujna 1998.
2013/64/EU	31. prosinca 2018. u pogledu članka 1. stavaka 1., 2. i 3. 30. lipnja 2014. u pogledu članka 1. stavka 5. točke (a) 31. prosinca 2014. u pogledu članka 1. stavka 5. točke (b)

PRILOG [...] VIII.

Korelacijska tablica

Direktiva 91/271/EZ	Ova Direktiva
Članak 1.	Članak 1.
Članak 2. uvodni tekst	Članak 2. uvodni tekst
Članak 2. točke od 1. do 4.	Članak 2. točke od 1. do 4.
–	Članak 2. točke 5. i 6.
Članak 2. točka 5.	Članak 2. točka 7.
–	Članak 2. točke 8. i 9.
Članak 2. točka 6.	Članak 2. točka 10.
Članak 2. točka 8.	Članak 2. točka 11.
–	Članak 2. točke 12. i 13.
Članak 2. točka 10.	Članak 2. točka 14.
Članak 2. točka 11.	Članak 2. točka 15.
–	Članak 2. točke od 16. do 23.
Članak 3. stavak 1.	Članak 3. stavak 1.
–	Članak 3. stavak 2.
Članak 3. stavak 2.	Članak 3. stavak 3.
Članak 3. stavak 1. treći podstavak	Članak 4. stavak 1.
–	Članak 4. stavak 2.
–	Članak 4. stavak 3.
–	Članak 4. stavak 4.
–	Članak 4. stavak 5.
–	Članak 5.
Članak 4. stavak 1.	Članak 6. stavak 1.
–	Članak 6. stavak 2.

–	Članak 6. stavak 3.
Članak 4. stavak 4.	Članak 6. stavak 4.
–	Članak 7. stavak 1.
–	Članak 7. stavak 2.
Članak 5. stavak 2.	Članak 7. stavak 3.
–	Članak 7. stavak 4.
Članak 5. stavak 4.	Članak 7. stavak 5.
Članak 5. stavak 5.	Članak 7. stavak 6.
Članak 5. stavak 7.	Članak 7. stavak 7.
–	Članak 8.
–	Članak 9.
–	Članak 10.
–	Članak 11.
Članak 9.	Članak 12. stavak 1.
–	Članak 12. stavak 2.
Članak 10.	Članak 13.
Članak 11. stavak 1.	Članak 14. stavak 1.
–	Članak 14. stavak 2.
–	Članak 14. stavak 3.
Članak 11. stavak 3.	Članak 14. stavak 4.
–	Članak 15. stavak 1.
Članak 12. stavak 2.	Članak 15. stavak 2.
Članak 12. stavak 3.	Članak 15. stavak 3.
–	Članak 16.
–	Članak 17.
–	Članak 18.
–	Članak 19.

–	Članak 20.
Članak 15. stavak 1.	Članak 21. stavak 1.
–	Članak 21. stavak 2.
–	Članak 21. stavak 3.
–	Članak 22.
Članak 17. stavak 1.	Članak 23. stavak 1.
–	Članak 23. stavak 2.
–	Članak 23. stavak 3.
–	Članak 23. stavak 4.
–	Članak 24.
–	Članak 25.
–	Članak 26.
–	Članak 27.
Članak 18.	Članak 28.
–	Članak 29.
–	Članak 30.
–	Članak 31.
–	Članak 32.
Članak 19.	Članak 33.
–	Članak 34.
Članak 20.	Članak 35.
Prilog I.	Prilog I. točka (A)
Prilog I. točka (B)	Prilog I. točka (B)
Prilog I. točka (C)	Prilog I. točka (C)
Prilog I. točka (D)	Prilog I. točka (D)
Prilog II.	Prilog II.
–	PRILOG III.

PRILOG III.

—
—
—
—

Prilog IV.

Prilog V.

Prilog VI.

Prilog VII.

Prilog VIII.

